

MAGYAR NÉP

KÉPEK · HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre 10 pengő, félévre 5 pengő.
Egyes szám ára 24 fillér.

Laptalajdonos:

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MŰINTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.
Telefon: 18-87.

SZÁSZ FERENC dr.

Mélységes gyásza van az erdélyi agyarságnak. Hosszas szenvedés után meghalt dr. Szász Ferenc, Kolozs megye köznevelésben álló alispánja, az erdélyi magyaroknak nemcsak a közigazgatás, hanem a politikai és a népnevelés terén is derék munkás, vezető embere. A Magyar Nép"-nek külön

yásza van, mert Szász Ferenc dr. évtizedeken keresztül szerkesztője volt a lapnak benne a népi művelődés és különösen a népnevelés egyik legkiválóbb és legértékesebb vezetőjét veszítette el. Szász Ferenc dr. 1893. február hó 13-án született Ússármáson. Középszkolai s gazdasági tanulmányainak bevégezése után egy ideig gazdálkodott. Résztvett az első világháborúban. Mint tüzérmegyő számtalan kitérőest szerzett. Az összeomlás után dezerméri börtökai miniatyaduszágot rendezett be. A román agrárreform kivette ezéből a földet s a magyar kisebbségi politikába kapcsolódott be. A „Magyar Nép” első munkatársa, később szerkesztője és ügyvezető gazgatója lett. Már akkor ellínt mérhetetlen tudása s fáradhatatlan munkájára. Szász Ferenc dr. kiváló szellemi képességgel és mérhetetlen tudásával a Bolyaiak és Brassai Sámuelék nyomdokain haladt, rökké izzó és égő fátykója volt a magyarságnak. Csakhamar bekapcsolódott a kisebbségi politikába is. Rövid politikai működés után felfigyel-

tek rá a Magyar Pártnak. Mint kiváló szónok járta a falvakat, a csüggedő magyar lelkeket örök derűlátásával, izzó fajszeretettel s a magyar ösze-

doigozott. Valósággal motorikus erővel hajította a magyar kisebbségi szolgálat gépezetét. Rövid idő alatt a Magyar Pártnak egyik legtekesebb és munkásságban a legeredményesebb vezetői közé kűz, dötte fel magát. Több ízben jelölték képviselőnek s nem az érdemén és munkásságán, hanem az idegen elnyomó hatalmi törekvéseken mulott, hogy nem került be a román parlamentbe. Az egész vármegyében a földműves nép ismerte, szerette. Feri úrfiának szólította s minden ügyes-bajos dolgában bizalommal kereste fel. Boldog volt, ha valakin segíthetett. Minden magyar ügyben hallatta szavát s bölcsessége, önzetlensége s fáradhatatlan buzgalma mérhetetlen értékű szolgálatban merült ki.

te fogás hangoztatásával tüzelte és felkesztette mindenütt. A „Magyar Nép” kívül a Keleti Újságnak és a Magyar Újságnak írta értékes cikkeit s cének szerepet játszott a társadalmi életben is. Szász Ferenc dr. mindig és mindenkor a magyarság érdekében

Gazdasági Egyesület Talajvédelmi Szakosztálya és a Magyar-Német Társaság kolozsvári csoportja elnökévé választotta. Pedig Szász Ferenc sohasem rangot, a kitérőest, a megkülönböztetést, hanem mindenben és mindenütt a munkát és a szol-

gálatot kereste. Nán a az allpanság nem hivatali rangot, hanem hivatali jelentett. Igazi ember volt, aki tudásban, munkabírásban, becsületességben és áldozathozatalban mindig az élen járt. Mintha érezte volna, hogy a kegyetlen sors munkabírása feljében szakítja le az Élet fájáról, mindig legalább három ember helyett dolgozott és alkotott. Munkásságával, tehetségével, emberi nemességével és

példamutató életével az erdélyi közéletben így is örök emléket állított magának, olyan emléket, amelyet nemcsak szűkebb patriája, hanem az egész erdélyi magyarság meg fog mindenkori örülni.

Az égő fátyla kihunyt, de szelleme, példamutatása, munkásságának az eredményei örökké fognak világítani az erdélyi magyar közéletben.

OLAJOS DOMOKOS.

Ezrek részvétele kísérte utolsó útjára dr. Szász Ferencet, Kolozs vármegye nagy alispánját, a „Magyar Nép” egykori szerkesztőjét

Vasárnap délután 4 órakor kísérték utolsó útjára szövérdi Szász Ferenc dr.-t, Kolozs vármegye felelősejelenetű emléki alispánját, az erdélyi magyarság nagy halottját, Szász Ferenc dr. alispán holttestét a vármegyeháza nagyeremében ravatalozták fel. Abban a teremben, ahol még nem is olyan régen ő maga számolt be a törvényhatósági bizottság ülésén azokról a tervekről és véghezvitt cselekedetéről, amelyek mind arra irányultak, hogy a hazatért csonka Kolozs vármegye előbb-utóbb újra odaérjen minden szempontból, mintha a gyászos emlékü Trianon bele sem szólt volna életmenetébe... És akik közelről ismerték Szász Ferenc dr. alispán terveit, mindig alkotni és látástól-vakulástól munkálkodni kész akaraterejéért, páratlan munkabírásáért, azok pillanatig sem kétkeltek abban, hogy Kolozs vármegye nem volt mintavármegye, hanem lesz!...

A ravatal négy sarkánál tűzharcosok állottak díszorszeget. Azok a tűzharcosok, akiknek Szász Ferenc dr. nemcsak elnökük, de igazi bajtársuk is volt. Pontban négy órakor érkezett meg a gyászszertartás, színhelyére Vászrhelyi János erdélyi református püspök, Kádár Géza generális direktorral és Adorján István egyházmegyei főjegyzővel. A gyászszertartást végző főpap és kísérte előtt vonult be a terembe Inczédy-Joksnan Ödön dr., Kolozs vármegye főispánja a törvényhatóság valamennyi tisztviselőjének élén s elhelyezkedtek a ravatal baloldalán. Velük egyidőben érkeztek meg diplomáciai egyenruhában a német főkonzul, az olasz konzul, egy német honvéd tisztú küldöttség, a német véderő Kolozsváron tartózkodó tagjainak tiszti küldöttsége is. De rajtuk kívül ott foglaltak helyet a családtagok és legközelebbi hozzátartozókön kívül Kolozsvár valamennyi egyházi, kulturális és tudományos egyesületének a közéletének küldöttsége is. El-

jöttek, hogy leróják kegyeletüket az iránt a nemes életű férfiú iránt, aki-ben sohasem a szigorú felelet, de a mindig megérett és irányító hűség munkatársat látták, aki csupán annyival akart több lenni náluk, amennyivel többet tudott dolgozni és alkotni rajongással szeretett magyar fajaért és nemzetéért.

Kádár Géza imája után Vászrhelyi János püspök lépett a ravatalhoz.

— Tele van a világ és tele van ez az ősi magyar város gyászsal és fájdalommal — kezdte gyászbeszédét a főpásztor. — Fájdalom és sirás föl felel meggyőitő szívünköl és elszánt keserűség miatt, hogy ide jöttünk. De a gyász és a fájdalom perceiben, amely ezekben az órákban úgy egy-egy óra előtt elhalsz a városban minden magyart, jut könnyünk és sirásunk annak a férfinak a ravatalánál is, aki Erdély és Kolozsvár legtekélyesebb magyar fia volt. Nem szegyejük és nem sajnáljuk, hogy sirni tudunk egy ravatalnál, akkor, amikor könnyet ejtünk. Nem, mert szeretünk és becsuljuk Szász Ferencet s szeretettünk és becsültünk jeléül bizony megindul szíveinktől a könny és szívünköl a fájdalom. Mi, erdélyi magyarok igazán tudjuk, hogy ki volt Szász Ferenc dr. a mi számunkra. Ott volt ő a nehéz időkben mindenütt, mert mindig cselekedni akart és soha el nem csüggedt. Tudott annyit, amennyinek egy hányadából más nyugodtan megélhetett volna, de ő nem a tudásért s nem ömaga-giért tanult szüntelenül, hanem, hogy magyar népét még többre taníthassa és felemelhesse abból a mélységből, ahová a könyörtelen történelem dobta. Mindent tudott, csupán arról nem akart tudni, hogy súlyos beteg... Utolsó lehelletéig dolgozni és alkotni akart. És dolgozott és alkotott. Fáradi teste most az enyészembe készül, de éretünk, fajaért, egyházáért világító éber szelleme mindig közöttünk virraszt majd, hogy különösen nehéz

időkben megidézhesük az ő nemes szíveletét. Tudásánál csak kötelességteljesítés volt nagyobb s most, ha kötelességet teljesítette, végre örök harcos, örökké tenikész akarata mi-pihen abban a felszabadult, drága magyar földben, amelyet annyira szeretett, amelyért élt és halt.

A püspök gyászbeszede után F. gács József dr. vármegyei főjegyző, néhai Szász Ferenc dr. alispán a közvetlenül munkatársra lépett a ravatalhoz s könnyűbefuló szavakkal beszélt el a törvényhatóság tisztjei és a vármegyei közönsége nevében vármegyei boldogemlékezetű, nagy leltőlától.

Ezután a tűzharcos díszszárad tagjai valokra emeltek Szász Ferenc dr. alispán nemzetiszínű sálzóval lelteltt nehéz ércokorsóját s úgy vitték a vármegyeháza épület előtt vátköző gyászkoosira. A gyászkoosira els a tűzharcos díszszárad utána a el-látdagol, a törvényhatóság tisztviselői majd a végeláthatatlan gyászmer-haladt harangzörgés körépete a h zsongárdi temetőben lévő szövérdi Szász-család sírboltja felé. Amerre gyászmerő elhalta, mindenütt hat-mas tömegek állottak sorfalat s hallattak egy-egy szűzme könnyet az a pótolhatatlan veszteséget, am Szász Ferenc dr. halálával minden nyiunkat, erdélyi, kolozsvármegyei kolozsvári magyarokat ért. De e könnyeztek a gyászolók között a d rék korostói magyarok is, akik felt népviseletben vették körül a gyászkoosít...

A sírboltnál Adorján István egyházmegyei főjegyző búcsúimája után református leánygimnázium nevében amelynek Szász Ferenc dr. előjárásági tagja volt, Dániel Elemér d mondott utolsó istenhozódat. Után Ullyés Ferenc szászfenesi körjegyző-jezői kar nevében búcsúzott a vármegye első tisztviselőjétől, Botos János pedig a vármegye és Kolozsvár tűzharcosai nevében mondott utolsó búcsút. Ezután a nehéz ércokorsó leeresztették a sírboltba s ezzel Szász Ferenc dr. alispán földi pályafutását anyai harc, munka és küzdelem útján amelyet nem is annyira magáért, vag családjáért, de a magyarságért folytott, véget is ért.

Emlékét kegyelettel őrizni meg szívben és lelkében minden erdélyi magyar, mert ha valakiről el lehet mondani, hogy Erdélyzerte ismerték, becsülték és szerették, akkor Szász Ferencről ezt igazán elmondhatjuk. S ha emlékeit kegyelettel őrizük meg, nem csak véle, de magyarságunkkal szemben is kötelességet teljesítünk.

A BÖLCSEK KÖVE

Írta: LÖRINCZI LÁSZLÓ

Hosszú évszázadok óta folyik az emberi tudás titokzatos műhelyeiben a küzdelem egy csodálatos anyag felfedezéséért, amely a súlyos, szürke ólomtól arannyá változtatná át, ha óriási hőfokon összeolvastának vele. Kémi tudósok és szemfényvesztő kuruzslók egyaránt törik a fejüket azon, hogy miképpen lehetne ez a csodátevő anyagot feltalálni, amelyet a *bölcsek kövének* nevezett el a hír. A tudományos kísérletek azonban nem jártak sikerrel és az aranyat ma is sötét bányák mélyén vagy sodróvízű patakok medrében lelők a bányászok és az aranyosok. A bölcsek köve megvalósíthatatlan álmoként lebeg az anyag törvényeinek kutatói előtt. Vannak közöttük sokan, akik azt vallják, hogy a bölcsek köve azonnal valóssá válik, míhlyt az emberi tudás egy sokkal magasabb hőfokot fog előállítani, sokkal magasabbat, mint amilyent ma ismerünk vagy amilyent csak el is tudunk képzelni. Egy soha nem ismert forrásra, soha nem tapasztalt izzásra van szüksége a durva ólomnak, hogy megszűlessék a bölcsek köve, amely az emberi tudományban talán *egy új világot* fog jelenteni.

Hogy a tudomány meg fogja-e találni a bölcsek követ, azt ma senkisé nem tudja megmondani. A szürke ólomból, a nehéz *közönyt* jellekéből vajjon lesz-e valamikor arany, az *érték és hatalom* jelképe?

Ugyanígy tehetjük fel a kérdést akkor is, ha népünk jövőjét nézzük.

Kétségtelen mindenki előtt, aki figyelmes és nyitott szemmel nézi a magyar nép életét, hogy valami óriási, csodálatos változásnak kell közbejönnie, amely a szürke közönyt csillogó, forró odadassá változtatja át. Jönnie kell valaminek, amely minden magyar előtt kérelmetlenül bizonyossággal megmutatja, hogy most már itt az ideje annak, amikor minden tért, minden mozdulat, minden gondolat és minden szó csak a magyarságért kell, hogy legyen. Még mindig nagyon sokan vannak az országban, akik a saját érdekeik után futkosnak, még mindig nagyon sokan vannak, akik megenged-

hetik maguknak azt a fényűzést, hogy csak másodsorban vegyék észre azt, hogy a habóris események mint *magyar* embert érintik és elsősorban is azt látják, hogy mint *magánembereket* fenyegeti őket a történelem. Értsünk szót: még mindig nagyon sokan vannak azok, akikről *követelni* kell az áldozatot és kevesen, akik *hozni* akarják. Ma a közönyt és a fűsültséget a legnagyobb ellensége a magyarságnak, azért is, mert a világeseményekre való hivatkozással veszni hagyja mindazokat az alkalmakat, amelyek pedig talán csak ma kínálkoznak arra, hogy magyar népiünk jövőjét döntő módon helyeztük új alapokra. Ez azt jelenti tehát, hogy bár az áldozatvállalás ma a legfontosabb teendő a magyar életben, sohasem mondjunk le arról, hogy a magyar népek *igényei* vannak a jövőendő szemben. Forró érdeklődést kér ma a magyar élet nemcsak az áldozat, hanem az építés iránt is. Ne csak az érdekeljen bennünket, hogy mikor miről kell lemondani, hanem az is, hogy mikor mit tesznek értünk. Az eleven *felkísmeretet* kell építeni Magyarországon két irányban: egyrészt mindnyájkunk felé, ellenőrizve az áldozatot, amelyet mindenkinél meg kell hozni; másrészt pedig a *vezetők* felé, számos kérvény mind az, hogy mit tesznek értünk. Abban a korszakban élünk, amikor minden nép lélekzetet akasztó kohalmat igyekszik a jövőjét egyengeméi. Ez pedig két úton történik: a minden erőt igénybevévő áldozat útján és a minden erőt felszabadító változás, *reform* útján.

Azonban ahhoz, hogy ez megvalósuljon Magyarországon, valaminek jönnie kell, ami a maga teljes egészé-

A „Magyar Nép“

az erdélyi salu magyarságért, tehát érted is küzd.

*

Küldd be az előfizetési díjat és jelentsd be új előfizetőt!

ben rádőbent minden magyart arra, hogy immár itt az utolsó alkalom arra, hogy az ólom arannyá váljék, hogy a közönyt nemes közösségi érzésű alakuljon. Új bölcsek kövére van itt szükség, amely ezt a csodálatos változást véghez vigye.

A tudomány nem tudta a maga varázsszerét feltalálni ehhez, a magyarság azonban megtalálta azt a szeret, amely a lehetetlent könnyedén meg tudja valósítani.

Ez pedig a világos felismerése annak, hogy az ország *országlében van*. Olyan események fenyegetik hazánkat, amelyek végső pusztulással tethetik egyenlővé azt a sorsot, amely ránk várna, ha a magyarság nem ismerne fel azt, hogy ennek az elkerülésére minden erőre szükség van. Ha ez a halátnas ébredés, ez a magával sodró élmény minden magyart átjár, akkor megszületik számunkra újra a bölcsek köve, az újvávarászló szer, amely egy sokak által halálra ítélt népet az élet útjára visszaviz. Annak a pernek a nagyszerűsége kell áthasson minden magyart, mint amelyben Kossuth Lajos olyan szörnyű egyszerűséggel, de éppen olyan megragadó erővel kiáltott fel a magyar országgyűlés házában az 1848. év egyik júliusi napján: „Uralk, a haza vesztély-n van!” Ennek a megdőbentő felismerésnek az ereje kell, hogy a magyar nép számára azt a csodálatos *ízást adja*, amelyről a tudósok a kémiában csak álmadoznak. Hihetetlen forrásból kell átjárnia mindenkinél a szívét a tudat, hogy ma csak a felelősségünk az áldozatnak és az építésnek van helye. És ha ez megtörténik, mindenki megérti, hogy a szabadságharc idején a nemzet miért tudott hosszú ideig győzelmesen szor becsülni az osztrák és az orosz kolosszusait.

És ha itt felülük bennünk a világozt bukásnak az emléke, emlékezzünk arra, hogy ennek az oka az volt, hogy az áldozat követelése a vezetők részéről nem volt pszichológusosan akkor a hatalmas népi és felszabadító hatalom. 1848 mulasztásának ma nem szabad megismétlődnie és ezért van az, hogy nemcsak az áldozatot kérjük azoktól, akikről a nemzet ezt elvárja, hanem a további építést is azoktól, akik a vesztély komoly és mégis nagyszerű percelben a vezetők a kezükben tartják.

Angolszász terrorbombázók súlyos támadása Kolozsvár ellen

Munkáslakásokat, iskolákat, lakónegyedeket semmisítettek meg Roosevelt és Churchill bérgyilkosai

Kolozsvár lakóssága hősiességgel és bajtársiassággal vett részt a mentési munkálatokban

Pénteken reggel 9 óra 5 perccor elengéses gépek közeledtének hírére Erdély fővárosában megszólaltak a légvédelmi sűrűsírak. Az utcák járőkelői sietve menekültek az övölyhekre. A riadó után néhány perc múlva mintegy 3 ezer méter magasságban angolszász repülőgép jelent meg a város fölött. Nyilvánvalóan az elengéses bombázórajok vezére volt, amely a város felett a város felett, néhány ponton füstjelzést adott le, hogy ezzel megjelölje a támadás célpontjait. Pillanatok múlva delnyugati irányból megjelent az elengéses bombázók első hulláma s nyomban hallani lehetett a bombák lecsapódásait. A második, majd a harmadik hullámban újabb bombázókötletek repültek el a város felett s a bombák szárait szórta le.

Telitalálatt érte a református diakonissza kórházat és két másik kórházat, valamint a munkások és kispolgárok házainak szárait. Az elengéses bombázók nagy magasságból 5—7 ezer méterről dobták le bombaterhüket.

A légriadó délnél 12 órakor ért véget, tehát három óra hosszat tartott.

Még hullottak a bombák, amikor a légóltalmi szervek, a honvédség, a német katonai osztagok, leventék, eserkécsék megkezdték a mentés emberfeletti erőt kívánó munkáját. Egymás után rohantak a mentőautók és katonai teherkocsik a veszélyeztetett helyekre a segélynyújtó csapatokkal. A sebesülteket

bekötözték és a klinikára szállították, ahol pedig az övölyheket betemette az összeomló téglatornák, megkezdtek a bennszorult emberek kimentését.

A bombázás emberéletben súlyos veszteségeket okozott. A halottak száma 250, de ennek a számnak emelkedése lehet száznál. A sebesültek száma is több száza lehet. Az épületekben okozott kár igen nagy.

Az angolszász terrorátadás a város lakosságában óriási felháborodást váltott ki.

Varga Lajos dr. Kolozsvár város főispánja és Vásárhelyi László polgármester nyomban bejárták a bombasújtotta lakónegyedeket és személyesen irányították a mentési munkálatokat. Varga Lajos dr. főispán a hatósági intézkedésekről a következőket mondotta:

— A támadás után nyomban intézkedtünk és már pénteken délután ötezer ingyenbéd állott a hajléktalanok rendelkezésére. A károsultak háromnapi ételmezéséről a város gondoskodott, de ugyanakkor gondoskodtunk arról is, hogy minden hajléktalanra vált bombakárosult megfelelő lakáshoz jusson. Erre a célra a még fel nem leltározott zsidó lakásokat használják fel.

Az országos gyűjtési akció mellett Kolozsváron külön segélyezési mozgalom indult meg, amelyben már az első óráiban több nagyobb összegű pénzeljánlás érkezett.

A magyar segít a magyaron

A péntek délelőtti súlyos angolszász terrorbombázás után, a riadó lefújása után, azonnal megindultak a mentési munkálatok, s estig az összes bombakárosultat sikerült vagy végleg, vagy ideiglenesen üresen álló zsidó lakásokban elhelyezni. Sokan rokonainál, vagy ismerőseiknél találtak új otthont. Minden fenakodás nélkül történt. Kolozsvár légóltalmi szervezete derekans kített magáért, bármilyen váratlanul is érte a várost a nagyméretű bombatámadás.

Kolozsvárra lassan leszalt az éj. A bombázott városnegyedekben azonban ezen az éjszakán nem égett a villanyok a házakban, s a rombadált házak lakói nem pihenhettek le többé megszokott otthonukban. Csend volt a

rombadált házak között, csak itt-ott hallatszott a csákányok ütemes dobogása, amint bontották a törmelégeket s az ott dolgozó emberek beszéde. Egyébként csend volt, súlyos, fekete csend. Fenn az égen a hold világított, fényénél még leverőbb látoányt nyújtottak a romok.

Némely pincékben még emberek éltek, azok kimentésén dolgozott fáradhatatlan, egymást felváltva a honvédség és a munkásosztogok. Az egyik ház övölyhén rekedtjeivel egy zűh nyilvános keresztül sikerült érintkezésbe kerülniök a mentőcsapatoknak. Azonnal ételmet és vizet jutattak nekik, s kitartásra biztatták ezeket. Itt csak a legnagyobb elővigyázatossággal tudtak dolgozni, mert a legcseké-

lyebb vigyázatlanság is a pince beomlását okozhatta volna.

Alig hokozott meg, a honvéd és munkásosztogok ismét nélkülöztek a romok eltakarításához. Szombatban délelőtt a bombázott negyedek fontosabb átvonalait gyönyörűen megvilágították az épületörmelekektől, s mindenfelé járhatóvá tették az útát.

A nagyobb, vagy egészen maradt téglákat szépen ügyesen rakják az utca széléin, az évegcserepeket ládákba gyűjtik.

A felmentelenre vetkőzt honvédek és munkások barnarásált testén végigfutó izadtöngapatokban meg-megszilant a nap.

A bombázott területre természetesen csak hivatalos személyek s bombakárosultak juthatnak be. Ezeknek megmaradt holmijait most szállítják el a teherautók. A romokon mindenütt dolgoznak s mentik, ami menthető.

Az egyik nagyobb bérházban felét telitalálatt érte, ott katonák máznak fel letrán az épen maradt lakásokba, s hozzák le az ott lakók legszükségesebb tárgyait. Másutt a romok alól kerülnek elő még használható bútorok és más tárgyak.

Azok, akik életben maradtak, most már higgadtan beszélnek el élményeiket, noha hűzük, lakásuk s minden ingóságuk odaveszett.

— Fő, hogy élünk, fő, hogy élünk, — mondogaja mindenki. — Valahogy majd csak megleszünk.

Egy házon ez a feliratú papiros lóg:

„Mindnyáján élünk!”

A cédulán az új otthon címe olvasható. Nemrégiben valamely képességében volt egy fényképrport, amelyben egy kép illyen felirattal házfaltal ábrázolt. Az Németországban történt. Messze töltünk. Most itt van a valóságban: „Mindnyáján élünk!” — Kéltja boldogan a papír-cédula, az ami olyan tövölv volt, most itt van előttünk, most utótrt minket is.

Az útfele hullott bombák néhol óriási tölcereket dobtak, ezeket is lassan mind betömik. Megállás nélkül folyik a munka, felváltva dolgoznak a segítő csapatok.

Némely rombadált, vagy megrongált ház előtt a kimenekített bútorokon ülnek az emberek s mondják, hogy

najd biztos helyre, vagy új lakásai-
a vizik a megmentett tárgyakat.

Egy földszintes munkaház előtt két
érfi ül s két asszony, a gyerekek a
omok között szaladgálnak, s keres-
nének. A ház előtt, az úttesten négy
szembőltesér!

A kis házból bizony nem sok ma-
odt meg, különösen az elűső részét
szögélia meg a robbanás.

— I-át bizony, úgy remegett el kö-
ül minden, mintha papírból lett vol-
na, — mecéli az egyik férfi. — Fő-
öttünk a ház, alattunk meg a föld
remegett.

— De megmenekültek mind?

— Meg, Lena voltunk a pincében.
Bizony az ijedtségtől szólni sem mer-
tünk. Hoi, ha csak egy kicsit idebb
estek volna, azok bomba a négy közül,
bizony aligha ülnék most itt!

A károsult: a kisember

Az egyik utcában hatalmas bomba-
gödör. Lakóház mellett csapódott le
a bomba. Egy szegény munkásember
viselőjét döntölte romba. Gyerekek,
asszonyok állanak az utcán, az össze-
omlott ház előtt sckan srnak.

— Most legalább azok is megtanul-
ták, hogy mi a háború, akik még né-
hány nappal ezelőtt a zsidók sorsa
miatt aggdólnak, de elfelejtették, hogy
Kolozsvár előtt már több város ilyen
és ennyé meg sokkal súlyosabb légi-
támadáson esett át.

Mindenütt hatalmas munka, mentés,
segítés. Eltűntek a különbségek, azok
az egynevezett társadalmi korlátok...
Az övöglyekről ember és embercsop-
ortok jönnek elő, mindenki saját há-
zához siet, mindenki azt szeretné meg-
tudni, hogy hozzátartozója életben
maradt-e.

Egy asszony líhegy szaladt üzleté-
hez, a redőny megsérült, de minden
különösebb baj. Csakhamar előkerül
férje is, a két gyerekek. Könnyek kö-
zül találkoznak az anyával, aki már
a reggeli órákban eltávozott hazuról
és más helyen vonult le az övöglyere.

— Munkástakásokban esett kár ei-
sősorban, — mondja az egyik szem-
tanu.

— A házam telitalálatot kapott, de
feleségem és a gyerekek mindnyájan
megmenekültek, — mondja az egyik
munkáskülső ember, aki munkahely-
lén tartózkodott a bombatámadás
alatt és csak a riadó megszűnése után
mehetett családját felkeresni.

— Angol gépek voltak, Anglia gyű-
löli a szabadságáért harcoló, termelő
és dolgozó Magyarországot. Anglia a
triamoni szerződésel már egyszer bék-
lyóba akarta szorítani hazánkat, most
a magyar népet, a dolgozó magyar tö-
megeket akarja kiirtani, — mondja

Egy erősen megrongálódott ház
földszintjén már ki is nyitott a trafí-
kos. A redőny leszakadt, meggörbült,
de magának a bolti helyiségnek semmi
baja nem történt, s az áru is épen ma-
radt. Bemennék megkérdezi egy-
et más, de elég sokan vannak az üzlet-
ben, s így nem alkalmatlankodunk.

Erosten szü a nap, pedig az idő las-
son már delutánba hajlik. Keményen
dolgoznak a menőcsapatok, minden-
ámen csalkányok kopásozóisa hallat-
szik. A romokot takarítják.

Egysszer azonban újra fel fognak
épülni ezek a házak, s lakóik vissza-
térhetnek majd újjaépitett otthonaik-
ba. A háború áldozatokát követel ma
a polgári lakosságtól is. Erős lélekkel
vállaljuk ezeket az áldozatokat. Re-
ménytel, szebb jövőnkbe vetett hittel,
s kemény munkával nézünk velük
szembe.

(A. J.)

Példaadó magatartás

A június 2-án Kolozsvárra zudult
bombafelegyek nyomán

tűz ütött ki. Alig zugtak fel a
riadó megszűntét jelző szirénák s a
tüzoltók már is a helyszínére érke-
tek, hogy hozzáállásanak az oltáshoz.
Nem sikerült azonban azonnal hozzá-
fogni a munkához, mert nem volt víz
a közvetlen közelben s az első perc-
ben a vízszivattyúk sem látszóltak ki-
fogástalanul működni.

Ebben a válságos pillanatban csoda
történt. Amikor a lángok legmagas-
sabbra csaptak fel, s a füst a legfo-
jtogatóbb volt és elborította az eget, a
fegyelmzett magyar munkás nem
vesztette el a fejét. Minden felsőbb uta-
sítás vagy tanács nélkül a munkásság
a csodával határos módon belepáso-
lódott az oltási munkálatokba. Két
sorfalat alkottak a tűz mellett felállí-
tott tüzoltógép és a víz között s egy
szempillantás alatt a víz mellől az első
munkás kezéből elindult az első vizet
lett veder a tűz felé. Villánygyorsan
adta az egyik munkás a másik kezébe
s már ott is volt az oltógép emeletén
hogy azután eloltásuk vele a gyilkos
tűzet. Az első vedret követte a máso-
dik, ezt a harmadik és így tovább
mintegy egy órán keresztül. A máso-
dik sor vitte vissza az üres vedreket
a géptől a vízhez. Mire a szivattyúk
működni kezdtek, a magyar munkás
akarata és fegyelm kioltotta az ellen-
ség gyújtotta tűzet.

A sorban álló tüzoltó munkások
nagy része is családos ember volt,
akik a riadó utánjánának pillanatában
nem tudhatták, hogy mi történhetett
szerelet családjukkal. Valamennyien
örömmel siettek volna haza, de önfel-
áldozóan odaállottak a közös munká-
hoz, hogy megmentsek mindnyájuk
kenyeradó forrását. De nem csupán a
kényszer megmentéséről van itt szó, ha-
nem a magyar ember és a magyar
munkás lelkében örök időktől fogva
bene élő és soha ki nem pusztuló kö-
zösségi érzés megnyilvánulásáról. Va-
lahányszor baj van, vagy baj fenye-
get bennünket, a magyar ember kivé-
telet és egyéni célt nem ismerve, kiáll
a közös ügy mellé és bátran végig
harcolja harcát a végső győzelemig.
Ez a közösségi együttrészt tartott meg
bennünket ezer éven keresztül s e ki-
váló faji tulajdonság biztosított az el-
következő ezer évre is. Bizsékék va-
gyunk, hogy a magyar fajtában ben-
nerejlő közösségi érzés legerősebben
és legdatadosabban éppen a falusi kis-
gazda és munkás rétegekben van meg.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül
a körülményt sem, hogy a munkás-
ságot minden utasítás nélkül, mint-
egy megérezve a parancsoló szükséges-
séget és vezetőinek szándékát, fogott

egy munkásember, aki felelőségét veszt-
lette el.

Munkáslakások és ismét csak munká-
slakások. Olyan városrészek, amely-
eknek közelében nincsen semmilyen
katonai berendezés. Bombakráterek
egymás mellett, alig néhány méternyi
távolságra. Az ablakok messze, több-
száz méternyi távolságra betörtek. Sok
helyen mindkét ablakszárny, az illeték
semmibe sem vetették a polgármester ren-
deletét, amely szerint az egyik ablak-
szárnyat le kell emelni. Most ablak
nélkül vannak. A közeljövőben nem is
pótolhatják ablakaikat, amit hanyag-
ságuk miatt vesztek el.

A károsult minden esetben: a kis-
ember. Tudnunk kell és emlékeztet-
nünk kell, hogy véssük és eszerint
kell cselekednünk későbbi életünkben,
az európai kisembert, a munkást, az
iparosok alárják kiirtani ezek a gyilkos-
ok, hogy aztán a tettehellenő vált
néptömegeket a maguk igájába haj-
tassák. A vesztelt tisztában kell lát-
nunk, miút eddig. Anglia a bolseviz-
must akarja megsejteni azzal, hogy
a bolsevizmus ellen élet-halálharcát
vívó magyar népet legúton támadja.
Anglia és Amerika minden lépése
kommunista célokat szolgál.

De nekünk történünk kell és tovább
harcolunk egységesen, fegyelmzetten
és öntudatosan. Folytatnunk kell tör-
ténelmünk legvérszebb küzdelmét. A
hisparosért küzdünk, parasztságunk-
ért, hazánk megmaradásáért. Hogy
fajánk ne a kolhozok kényurcsmunká-
sa, ne a moszkvai kényurak kiszól-
pálattoija legyen, hanem szabad ember
szabad magyar hazában.

Gondoljunk halottainkra és adjon
erőt az ő emlékek a harc, a könyörtel-
en küzdelem további folytatására.

(m.)

hozza nagyszerű cselekedetéhez. Mi azonban ezen sem csudálkozunk, mert tudjuk azt, hogy milyen testvéri szeretet és megértő egymást megbecsülés van munkás és vezető között. Ez a példa gyönyörűen rácsófol arra az állítólagos szakadókra, amit annyiszor igyekeztek a multban

a magyar munkás, illetve falusi népi társadalom és a magyar vezetők között fennállónak bizonyítani. Nincs a magyar munkás és vezetők között különbség és szakadék, hanem igen is van szeretet és megértés, ha ellenségesünket sorainkból eltávolítjuk.

(Néi.)

GÖMBÖS

Névtől március 19-ike óta egyre gyakrabban emlegetik. A Sztójay kormány irányvonala visszatérést jelent a gömbösi politikához és harcot, elszánt küzdelmet, Gömbös harcának egyenes folytatását. Ma ismét az ő szellemi utatutása szerint indul minden magyar mozgalom. Ma ismét és csak most igazából, nemcsak belpolitikai sikon, hanem nemzetközi és katonai vonatkozásban is gyanakozunk ellen az erők ellen folyók a küzdelem, mint az ő idejében. Hatálya napjaink, 1936. október 6-án még béke volt. Genfben, Londonban és Párisban a leszerelés eszméjét hirdették. Az európai népeket Versaillesben, Trianonban, Neuillyben le is szerelték és gazdaságilag lehetetlenné tették. Európa szervezeten és szentesít; állanak a gyárüzemek, munkanélküliek milliói várják az ingyen-élelmet a népkonyhákban. És amíg Európában a megbékélés és kiegyező pacifizmus a népszerű, addig a bolsevista Oroszországban huszmillió hadsereget szerelnek fel, a korlátlan nyersanyag-lelőhelyek a világ leghatalmasabb napipari üzemének fellátását teszik lehetővé. Európa a biztos megsemmisülés veszélye előtt állott és már az is tragikus körülmény, hogy akkor még a lefegyverzett Európában csak egy-két politikusa látta meg az igazi összefüggéseket. Gömbös Gyula 1921. január 1-én írta: „A vörös veszedelemmel szemben egész Európának fegyverbe kellene lépnie, győzőre és legyőzöttre való tekintet nélkül. Moszkvát és Szentpétervárt, a bolseviztát e két főfészéket le kellene foglalniuk, ha tartós békét akarnak.” A szovjet csapatok lengyelországi támadása idején, a varsói ütközést előtt néhány nappal Gömbös Gyula közbejöttére nagy mennyiségben szállt a kисти Magyarország hadianyagot Pilsudszky marsallnak és a vizslalt csata nemcsak Lengyelország függetlenségét eredményezi, hanem rövid időre egész Európa számára is nyugalmat hoz. Gömbös kiáll bátran és kikiáltja az egész világnak, hogy a leszerelés ilyen körülmények között a világtörténet legnagyobb csússza. Látja, hogy mi készül keleten. Tudja, hogy a szláv bolsevizmus világhatalmi törekvéseit láptól és legelsősorban Kelet-Európa kis népei számára hozhat ócska időkre szép meg-

semmisítést. „Zsoldos hadsereg? — kiáltja. — Irtózom még a fogalmától is, nem nekünk való, magyaroknak. Idegen! Találom!” A Trianonban megállapított 35.000 fónyi magyar zsoldos hadsereg arra sem volt elég, hogy Csonkalmagyarországot kisebb támadásból lett volna elegendő ahhoz, hogy ha út az óra, gátat állítsunk a keleti barbárságnak, amely a Dnyesztertől keletre már akkor a világtörténelem legnagyobb fegyverkezési programját kezdte megvalósítani. A népből jött, a nép fia volt jókai Gömbös Gyula. Egy falusi tanító fia volt, kismemesi család sarja. A murgai tanító Gyula fiát katonának adja. Bécsújhelyre kerül a hadiskolába, ahol a vezérkari tiszteket képezelték ki a monarchia számára. A császárvárosban tanulja ki a hadvezetés művészetét. Alig 5—6 magyar volt itt 52 hallgató közül... Gömbös Gyula már itt is az önálló magyar honvéd haderő megteremtéséről álmodik. Egy kivonulás alkalmával azt kérdezi tőle Zimmermann nevű századosa: „Mit tenne, ha ismét kiönrne Budapest a 48-as forradalom?” „Mint honvédtiszt, életemmel és véremmel a nemzeti forradalom mellé állnék”. — volt Gömbös Gyula felelete. A proletárdiktatúra alatt lázas szervezőmunkába kezd. Ki akarja rohantani az ellenforradalmat. Megszervezi a MOVE-t, a régi tisztársakat, a tizenhárom kapitányokat. „Ősze akarunk fogni a németekkel”. — „Ősze akarunk fogni a németekkel”. — mondja. „A szocialista forradalom ott sem tarthat sokáig, ott is van, vagy ha még nincs, előbb-utóbb fel fog támadni a nemzeti reakció. Mi együtt buktunk és csak együtt támadhatunk fel.” Egy héttel a kommunizmus kifizése után írja: „Ebredj magyar Génius, rázd le magadról szellemek idejéle rablancodat. Zúzd össze lelketlen vezetőidét és imádkozz a keresztény Istenéhez.” Európa nagyrészen urrá lesz a szennyes áradat. 1919. április 24-én Gömbös Szegeden látogatás lesz. Szegeden élesen kikel a zsidóság és a szabadkőművesség ellen, le kell számolni „ezzel a fükös, de nagy világhatalommal, meg kell küzdenünk, ha mint nemzeti állam fenn akarunk maradni”. Mindenek fölé helyezi a

magyar fegyveres erő megszerzésének a szükségességét. Május 7-én 72 tiszt és tisztjelölt az ő tervét szerint benyomul a szegedi kaszárnyákba. A kommunista legénység lefegyverzik, a szegedi városházára felhúzzák a piros-fehér-zöld lobogót. Szegeden lázasan nemzeti hadsereget szerveznek, az első magyar honvédék esküszövegét maga Gömbös Gyula fogalmazza: „En ünnepélyesen esküszöm, hogy szent hazámról mindenkor és mindenütt életemet és véretem feláldozom! Esküszöm, hogy a bolsevista vörös hadseregek ellen még akkor is, ha saját véreimmel találom magam szembe, a magyar nép és az ezeréves Magyarország további fennállása érdekében haladéktalanul felveszem a harcot, ha kell fegyverrel is. Hirdetjé leszek a magyar nemzeti eszmének, amely egyedül biztosítja népem és fajom jövőjét”. Június 2-án Szegedre érkezik Teleti Pál. Június 5-én Horthy Miklós érkezik Szegedre és Gömbös most már tudja, hogy az ellenforradalom ügye elődött. Ezekről a küzdelem napokról így ír Gömbös: „Nemsokára megérkezett Szegedre Horthy, akit eddig csak hírből ismertem. Feledhetetlen lesz előttem első találkozásunk. Azt mondom: „Nem hallgathatom a főnövést Kenderesen, miféle Szegeden a magyar Génius bontja ki szárnyait egy második honfoglalásra”. A kormányzó úr lett a hadügyminiszter. Nagy volt az öröm. Új erőt merítettünk egyéniségűből.” Nemzeti érzéstől és hivatásdühötől fűtött férfiak seregeket körje, velük karöltve vette fel a könyörtelen harcot a Habsburgok visszatérése ellen, a liberalizmus, az áldemokrácia, a marxizmus ellen. Az európai népek megújulásait és a magyar fajta szellemi és gazdasági felszabadulását akarja szolgálni. A kormányzó 1932-ben bízta meg kormányalakítással Gömbös hatalmas reformmunkát kezdett ekkor. Az ellenállás hatalmas volt; minden lépésben és intézkedésben a feudalizmus csökönnyességével, a bürokrácia maradiságával és a zsidóság és a nagytőke pénzességével találta magát szemközt. Már 1921-ben így írt: „Szükségesnek tartom, hogy a magyar kormány érintkezésbe lépjen a cionisták központjával, a magyar állampolgárságú, többszázézer zsidó polgár kitelepítésére.” A magyar intelligencia zsákokat hord és havat lapátol ebben az időben. Miniszterelnöksége legfontosabb feladatainak a munkáskérdést tekinti. Közéletét keres a munkássághoz. Leszövegi sarkitelét: a szakszervezeti kérdést sürgősen rendezni kell. A magyar nemzeti mozgalom zsidóslaja alá akarja tömöríteni a magyar munkásságot. Miniszterelnöksége idején mondja rádiószerelésében: „Magyar munkástervezé-

Üzenetek a harctérről

felkérem, vegyenek részt a kormány nemzeti munkatervének megválasztásában, amely terv minden dolga érdekeit szolgálja. Sokan akartak aláírni, akarnak is választófalat emelni munkás és poár között. En ilyen választófalak létjogosultságát én nem erem." Azokat a választófalakat amelyek tudatosan emeltek, le akarja dobolni. Élesen fogalmazza meg álláspontját: „nincs semmi szükség a magyar életben a szociáldemokráciára!" A munkásságot nem engedem ki a kezemből, a szociáldemokrata pártunk. Embös felkérésére alapította meg az Marton Béla a Nemzeti Munka- központot. Felismerte a nemzetiszocialista Németország Európaszervező tevétségét. 1933-ban Hitlerhez látogat, beszámolója után így nyilatkozik a magyar képviselőházban: „A kancellár beszámolója mélyének súlya és tekintélye olyan nagy, amilyen nem számítottam." „Anglia barátságát köszönjük, — mondja, — azonban nem érezzük a német befolyását a kontinensen, hiszen a glia politikai érdekeinek szálai másfelé vezetnek." Látnok erővel érzi a német elkövetkezendő hatalmas világhétségét. Tudja, hogy nekünk részt kell venniük az Európáért indított harciakampóban. „Igazolni fog engem az a tény, — harsogja, — Csak két esztendő van meg fogjuk eszmélni a magyar hadsereget. Beszélhet a Népszövetség, amit har, fegyver lesz a kezükben. Nem engszom addig, ha az életem rámejjék — kiáltja oda minden magyarunk. A munkáját nem fejezhet be, de az emberek, az új ifjúságnak, a magyar honnemzetnek kell, hogy befeljezzék a kezébe. Az ő szelleme örökösökön át a Dnyeszternél hárcoló, a mennyei lángok között harcoló magyar katonák között, az ő szellemisége irányító és éltet a új magyar kormány munkájában is. Fátalan halt meg, hatalmas munkásságát fészülte meg. A szelleme megmaradt közünk teljes egészében. Történelmi órák ma éltető eszménynek fínomul. Fákvarvívó lett nemzetünk és tudta azt, hogy éltető és világságosok jelölésénél kiált, még mielőtt szavakat szendvél népe eljuthatna a boldogulásgóság tavaszí révébe. Az út mindig felfelé vezet. Az út mindig Gémös Gyulához vezet ezennél. „Szolgálatot kell tenni az országnak, de egész Európának. Elszánt harcosokra, mártirokra van szükségünk."

„Magyar Nép"-et terjesztetni magyar kötelesség!

Mihályi Jenő.

Dósa József tizedes diósi, Végő Lőrinc övezelő kisbói, Sándor Balázs tizedes kénosi, Kovács Albert honvéd kesztekfaludi Fancsali Ágoston bogártalvi, Varga Vince korondi, Bence János lövési, Barabás János hidegkúti, Farkas Zsiga etédi, Balázs Miklós bágyi, Jakab Ákos kányai, Kádár Albert alsósfalvi, Csergő András külülkölteményfalvi, Szántó Sándor övezelő esztalpacai, Csoma László övezelő nyüvedí, Kiss Elek kisbói, Nagy István honvéd zamosardói, Szörnyű József tizedes, Sándor Balázs tizedes szeretettel köszöntik szüleiket, feleségüket, gyermekeiket, rokonaikat és jó ismerőseiket, üzenik, hogy jól vannak és semiben hiányt nem éreznek. Az a kérdésük, hogy küldenek nekik újságot a D. 518. tábori postaszámra.

Vér Mihály honvéd, tábori posta száma M. 789 üzeni feleségének, családjának és hozzátartozóinak, hogy jól van egészségük, ne aggodjanak érte és irjanak minél gyakrabban.

Hermán József honvéd szüeteinek, rokonainak és jó ismerőseinek a Bihar vármegyei Albirsra üzeni, hogy jól van és ne aggodjanak érte. Levél-

ket várja a B. 455 tábori postaszámra.

Kádár Dénes honvéd, Szekeres József szakaszvezető, Szántus János, Csoma László örv., Sándor Balázs tizedes, Nagy János honvéd, György Gábor honvéd, Dobai Mihály honvéd, Grcsó József honvéd, Lukács Károly honvéd, Székely József honvéd, Szász Domokos honvéd Rečenység, Kiss János Nagy, Tokos Gyula honvéd Baróc. Patakfalvi Gáspár honvéd, Herman Sándor honvéd, Szekeres Kilmán honvéd, Molnár István honvéd Erdőfüle, Ördög Gáspár, Bércsi Antal D. 518 tábori posta számáról üzenik, hogy jól vannak, levelet és jó olvást, valót várnak, kérik az ismerős és ismeretlen magyar—székely leányokat, hogy irjanak nekik minél több lapot, mert otthonuktól fával levőknek jól esik a hír.

Bécsi Arpád, Szihej Albert, Forró Pál, Szuhai Ferenc, Balog Miklós, Major József, Komlósi Zsigmond, Baky Ferenc, Parlagi Miklós, Máté Kálmán időszerűtlenek küldik szüeteiknek, családjuknak, jó ismerőseiknek s kérik, hogy irjanak az L. 735 tábori postaszámra.

HIREK

Pünkösdi búcsút rendezték a bácskai székelyek

Pünkösdi elsőnapján este pünkösdi székely búcsúünnepséget rendeztek Szabadkán a Szabadka környéki székely telepések. Az ünnepségen megjelent Bonczos Miklós államtitkár, telepítésügyi kormánybiztos is. Vitéz Bonczos Miklós államtitkár az ünnepségen beszédet is mondott. Beszédében a magyar egyházterezés és a vértanúság szükségességét hangsúlyozta. Beszédét azaz fejez be a Vitéz Bonczos Miklós államtitkár, hogy a mai súlyos időkben a legnagyobb szükségünk van a pünkösdihele lélek magyarságára, az erő, a bátorság lelkeire, mert csak azaz győzhetünk.

A déli leventék fogadalomtétel.

Az elmúlt napokban több mint ezer levente tett fogadalmat Désen. A fogadalomtétellel együtt szép leventenapokat is rendeztek az ifjak. A leventenapot a leventék most alakult zenekarának élreszítője vezette be. Az ünnepi istentisztelet és László Ernő levente szavazata után Király Ernő ifju-vezelő beszélt a levente ifjúság nemzeti és országépítő feladatairól. Ezt követően a leventék letették fogadalmukat.

Európa legnagyobb sörfogyasztója Belgium.

Az első világháború előtt és ma is Európa legnagyobb sörfogyasztója Belgium. Belgiumban egy ember egy év alatt átlag 167 liter sört iszik meg. Ez a mennyiség máshol kétszer annyinak felel meg, mint amennyit az átlagos németországi sörfogyasztás. A magyarországi sörfogyasztás jellemző, hogy a háború előtt Belgiumban több mint ezer sörgyár volt.

Földművelési szaktanácsok a hadművelési területi feladatokról

Juresek Béla földművelésiügyi miniszter állategészé-ügyi okokból elrendelte, hogy hadművelési területről mindaddig, amíg az a hadművelési terület állategészé-ügyi viszonyai rendeződtek, csak azonnali levágás céljából szabad állatokat espedig lovat, szamarat, öszvért, szarvasmarhát, bivalyt, sertést, juhot és kecskét az ország más részeibe szállítani. A rendelkezés értelmében a szállítás kizárólag vasúton történhet. Az állatbirtokosnak az állatok elszállítását, valamint azoknak a rendelkezési helyre való érkezését a községi előjárásigálnál (polgármesternél) be kell jelenteni. A rendelkezés a hivatalos lap pénteki számában jelent meg.

A DOHÁNY

írta: Asztalos István

Bimbó volt oka az egésznek.

Ugy történt, hogy Alózi bá meg állt a vacsi mellett, hogy a cigizés a Bimbó, ő sodor egy cigizőt. Csak hogy a Bimbó nek l s árnított, mert másik előtte a d h nyos l zant s újai köé szorítva a p. p. t. dohányt tett bele, a Bimbó ártekel felkapta fejét a v. lyabó. s az ő fejfordulva, meglötte busa fejével szét, hogy a d zmi dohánnyal együtt repült a vágya né e tti pocsol ába.

— Az mindent — káromkolt a el magát az öreg. — Ez megc in lá...

A Bimbó, mint aki jól végezte dolgát, fordult az istálló felé, beletaposva a még összeapárhozott dohányt is a sárba.

Egy egész palik dohányt tett ténkre, mert éppen akkor feltölte meg Alózi bá, egy s. var se a vot hija. Azt sem tudta mit csináljon mérgében az öreg. Megitta nem mer e, állós volt a. lá., nagyon várandós. de szűlt, mar a bokrot.

— Rész a állót! Hát nem dohány nével hagyta!... Mit szól az asszony, sze most kértem tőle dohányra...

Alózi bá minden nap dél felé oda szót a je. es. g. ek. — Te Lina, adj csak pénzt dohányra! — az én elballagott a nagy bolt'g, megvetett egy palik dohányt s hajgatott vele másnap olyankor. Elég mindég pontosan addig. Most s e g lett volna, ha a rusnya állat...

— Na, mindegy. — gondolta az öreg. Bekötötte a tehenet s bement a háza.

Lina né ott télt-ve a konyhán, próbát a macskával, heveset e a tyúkot.

Alózi bá leült a kaspóra s egy darabig hallgatót, aztán csak megreszkizotta.

— Te Lina, adj még egy palik dohányra.

Lina né, mint aki nem jól hall, kérdezte nyegvedülközve: — Mit akar, Alózi?

— Nincs dohánnyom, na.

— Sze most adtam, alig egy órája...

— Igen, igen, de elszúrta a Bimbó... Kiütötte kezemből a doznit.

— Hát aztán? En ma kiadtam, hogy adnék mégegyszer.

— Ne iszlj na, hallod, hogy kiütötte a Bimbó...

— Ugyett volna reá! Dehogy adok, én aztán nem!

— Jaj azta!... Hát sajnálod tőlem te, sajnálod?... — En nem a rendest, hallja. De

volna istene így próbálni, két pakkt egy nap, mikor egy is sok... — pézsmát Lina né, sőt kezdte az Alózi bá minden Utező s nem létező bűnét felsorolni.

A vécémen nekivörösödött. Felugrott a kaspórol az asszony elé.

— Hát nem adsz, Lina?

— Nem, Alózi!

— Na, ha nem, hát veszek én! — rándult meg az ember s nagy léptekkel az első szoba felé tartott.

De az asszony megelőzte. Beugrott a szobába, nekivette hátát a nagykomódnak s úgy kiöltötte:

— Innen aztán nem, Alózi!

De megállt az asszony előtt. Ránézett erősen s esendesen mondta:

— Ne szállj szembe, Lina! Ne szállj szembe!...

De az asszony csak állt dacosan a komódnak vetve hátát.

Alózi bá megragadta a komód-fiókot s nagyot rántott rajta. A fiók kirepült s Lina né egyből leült a földre, olyan hirtelen, hogy a konytát is beleverte a komód sarkába, hogy csak úgy koppant. Ugy is maradt egy darabig. Űlt sóttalán, úgy annyira, hogy Alózi bá ijedten hajolt le hozzá s engedteve mondta: Ugye mondtam, hogy ne szállj szembe, Lina?

De már erre megjött az asszony hangja. — Elmennyek innen vén gyilkos! Hát nem megütö... Vénseggere út-ve, — jajgatott Lina né — ugyanve a dohányért... Hát ember ez?... Pokróc ez, nem ember! — sírt, jajgatott szakadatlanul.

Alózi bá meghűződva várta a veszedelem végét, bánta már a dolgot.

— Itthagynom én... — állt fel Lina né. — Itt én még a mai szent napon.

Es szedegetni kezdte ruuit batyuba.

— Megyek a lányomhoz, hadd lássa az is, hogy ki az apja!

De már erre felszantant az öreg is. — Egyet se Lina, sohasz menj! Elmegyek én, ne félj! Váddgá megyek, ha kell, örökre!... Maradhatsz a pénzdedel!... De utánam ne gyere te, hába jössz, — s azzal ment az ajtón.

Etőbb a kapu felé tartott, de megdondta s a hátulsó kapun ment ki a kertek alá.

— Kutya, a Csobán, nagy farklobogatóssal ugrott ki utána.

Alózi bá rákiáltott nagy mérgében. — Nem méss vissza, te!... — Utérse emelte a botot.

A kutya ijedten ült le a farkára s

úgy sunyított az emberre.

— Ejnye, de benne vagyok a ütésbe, — szégyellte el magát a öreg. — Gyere na, — szólt a kutya, legalább nem megyek jnyon.

Csobán a fogait mutatgatva, ördögözött bolondul.

Na, nem úgy, Alózi bá. — Ig bányi vélem, — gondolta keserűen. — Hát ki kereset? Hát igazság? Sajnálja tőlem!... Na, megdőlj na! — dühödött neki. — Megmuttom én! Dehogy megyek haza!

Lassan kiért a kertek alól e dülő útra, ami a föltek között vezetett a határra.

Ragyogott a júniusi nap. Pipákat pirostott a gabona közé. A búzavirág kékült, mint a szőke lány s meg. Rengett-vingott a kenyer, mint to vize, szépkel igérkezett a termé Alózi bá gyönyörködött is benne. Egészen felváltott bele, úgy annyit, hogy majd elfelejtette az ő nagy b. jái. Végigsimította az árpakalászkat, megdicsérette a zabot a szép n veséirt s elcsodálkozott a krumpl közé bujt borsón.

A falu hangjára kihallatszott földekre. A delet húzák. Az öreg k reszet vetett s az ebdre gondolt. Aztán felszegette a fejét. — Várhat Lina... Dehogy megyek!...

Egy árokbl nyúl ugrott fel jere, Csobán nagy kaffolással iram dolt el a nyomán.

Alózi bá utánakacagott, — ügyelt te, még utóled... — De az nem t rődött már vele, szaladt esse néls s nemokóra eltűnt az öreg szem elől.

— Es hamar itthagya, — pisoly dolt el. Aztán befordult egy mellé útra, ami az ő földjére vitt.

Leány jött szembe vele, meztlő kezében korsó.

— De finom a strimflid te Linus, — mutatott Alózi bá a lány meztlen lábára.

— Ugye papó!... De van ebbe nekem egy rend gunyám is... — adta meg a választ a lány.

— Viseld egészséggel, csak szed be ne új vele, akkor lyukas lesz t — vágott vissza az öreg s tovább lépdelt önelégülten.

A földjére ért. Kivültekeréghy szurkálta a bottal, simogatta a kal szokat. Búza volt belé vetve, accló szemű búza.

— Ilyen sincs akárhónek, — b zonykodott az öreg. — Milyen te héz... — szakított le egy kalász Felszúrta a kalapjára. — Hadd láss a Lina is a termést.

...Lina?... Dehiszen ő nem
 gy haza többit... — zökkent a
 gájába. De azért kalapján hagy-
 a kalászt.
 egindult tovább. Elcsavarog a az
 délután. Bejárta a határt,
 odaszólt a kint dolgozókhoz.
 k útton menyekével találko-
 a, abba is beékezőtt.
 — De elvárta a ruándat, Már-
 — nézte végig hamiskásan.
 — rövidebb, mint hitül te...
 — Az uram után viselem — vá-
 rá vissza az asszony.
 — Nő, nő, nincs hiba... Aztán
 ny meddig virelő?...
 — Már csak arató utánig, akkor
 — ... azaz jü lenne... —
 e hozzá elágnyta.
 — Egyet se bírái, Márcella! Kato-
 nak való lesz, akár úgy, akár úgy
 — biztatta az öreg.
 Az asszony tovább ment. Alózi bá
 g visszakerült a földjére. Ott le-
 egy határköre. Gondolkozott, tü-
 tött. Valami hiányzott neki. A-
 t csak úgy, szokásból, előhúta a
 thányos özenit. Az még mindig
 eszen tántogott biza.
 — Aki megistenle — borult be
 ra az öreg. — Még egy szivaram
 nes.
 Ott dohogott a kövön sokáig. Már
 nap is készült lebukni a Bucsin-
 tő mögött. Mind hosszabbak és
 osszabbak lettek az árnyak és egy
 nyek ráfeküdt az öreg szővére is.
 — Itani kéne a narhát, enni a
 malacoknak... Az asszony eddig
 lánnyál van... Bimbó most nem
 abad szomjaztatni...
 Mind kom'szabbul kezdte érezni
 agát. Mind kevesebb lett benne a
 aradás és több a mehetnél. Ilyen
 sűfságot vélem! — d'hisztölt.
 Egyszer aztán nem bírta tovább,
 elállt, hogy hazamegy ségyszenze-
 e. De ahogy felállt, meglátott jóni
 gabona közti úton egy fejkentős
 lakot. Rögjön megismerte. Lina né
 őt, a felesége. Menten visszaiült
 a zőre. Jól etepeskedett. Dehogy
 negyek, nem én soha! — Térdére
 cönyökölt, markára támasztotta a
 ejét és csak lopva pislantott egyet-
 egyet a közeledő felé.
 Lina né odaérkezett líhege, fuja.
 — Hát itt van, Alózi?
 — En itt. — De akár itt se len-
 nek!
 — Annyit kerestem, hogy csak.
 — Híjába kerestél, Lina.
 Felcsattant az asszony.
 — Ne higgye, hogy maga a táv
 főttem, ne higgye! — Elhallgatott.
 De látta, hogy az ura csak nem
 szól, hát letvágta:
 — Megborzadt a Bimbó.
 — Na, az isten!... Akkor me-

gyek, — ugrott fel az öreg. — De
 csak azért, Lina! — tette hozzá ko-
 ményen.
 — En se jöttem másért, Alózi,
 csak azért!
 — Indultak a düllő úton. Az ember
 ment a jobbfelén az útnak, az asszony
 a balon.
 Mentek szóttalanul. Az asszony lop-
 va mind az urára nézett. Aztán nem
 bírta tovább, megszólt:
 — Bikabornyú lett, Alózi. — Kö-
 zelebb ment az urához.
 Egy darabig csend lett, aztán
 Alózi bá kérdezte csendesen: — Pi-
 ros-e legalább?
 — Piros az — sietett válaszolni az
 asszony. — Mint az anyja... Milyen
 erős, ha látod. Még le se nyalta
 Bimbó s már felállt szopni.
 — Jó pár lesz a Bojtosnak, ha
 utóleri — jegyezte meg Alózi bá.
 — Ha utóleri! El is hagyja, hallja,
 el az, olyan az.

— Na, az se kicsi, Lina — védte
 az ember a Bojtost.
 Az asszony már az ember mellett
 lépelt szorosan, úgy dicsérte a dor-
 nyút lekendöze.
 — Ha látná, olyan lábai vagynak,
 mint egy csutak. És mind a négy fe-
 hér, hallja. Aztán a homlokán egy
 akkora csillag, mint a kajakom.
 — Csillag van a homlokán?
 — Annak igen.
 — Akkor Csillagnak hívjuk —
 szegete le Alózi bá. Aztán az öreg-
 asszony felé fordult:
 Melkora is a kajakod, hallám? —
 Kezbe fogta az asszony öklét s né-
 zgette.
 — A falu elején Lina né az urára né-
 zett. — Kerüljünk a nagybolt felé,
 Alózi.
 — Hát oda mért?
 — Hogy vegyek egy pakli do-
 hányt magának — szót Lina né s
 szebkendője sarkát kezdte kibogozni.

Allami irányítás és gazdatársadalmi tevékenység az állattenyésztésben

A földművelésügyi minisztérium
 Erdélyi kirendeltségének dr. Solthy
 Ernő miniszteri osztálytanácsos szer-
 kesztésében megjelenő népszerű ki-
 adványszorozata 22. füzeteként érde-
 kes munka jelent meg „Állami irá-
 nyítás és gazdatársadalmi tevékeny-
 ség az állattenyésztésben” címmel.
 Szerzője Puy Aladár, az Északerdélyi
 Állattenyésztő Egyesületek Szövetsé-
 gének igazgatója, aki munkájában
 részletesen foglalkozik az állatte-
 nyésztés nemzetgazdasági jelentőségé-
 vel, ismereti az állattenyésztés fej-
 lesztését célzó állami irányítás alap-
 elveit, a földművelésügyi miniszte-
 rium különböző tenyészállatakeioit és
 a külföldi tenyészállatok behozata-

lának jelentőségét. Részletesen foglal-
 kozik a gazdatársadalom feladataival
 az állattenyésztés terén, kimerítő té-
 jékoztatást ad a tenyészállatok törz-
 könyvezéséről, amelynek célja a gaz-
 dságok állatállományának minőségi
 javítása, végül a tenyészanyag helyes
 és céltudatos kiválasztásáról. A nagy
 szakértelemmel összeállított, képek-
 kel díszített füzethez Pattha Pál föld-
 művelésügyi államtitkár, az állatte-
 nyésztés országos hírló szakértője írt
 előszót.
 A földművelésügyi minisztérium
 Erdélyi kirendeltsége a nagy anyagi
 áldozattal kiadott füzetet díjtalanul bo-
 csálja az érdeklődő erdélyi gazdák
 rendelkezésére.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.
 Magyarország egyedüli állami érdekeltségű, színmagyar
 biztosító szövetkezete.
 Kartelen kívül!
 A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös
 díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyképviseletek
 minden városban és községben.

Vezérképviseletének Erdély területén:
Kolozsvár, Horthy-út 6,
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 28 sz.

Nem a ruha teszi az embert!

Irta: Enyedi György

Végre elérte Balog Sándor uram, amire tíz év óta vágyott: megválasztották községi bírónak. Nem ment ez olyan könnyen, mert a fala legfőbbje így gondolkozott: fej után mérik a bíróságot és nem hold után. De úgy látszik, mégis csak a holdak száma győzött, jobban mondva az a tömélten sok pálinka, amit Balog Sándor uram a község korcsmájában kifizetett. Vakarta is a fejét később, mert egy hároméves üzőt kellett eladnia a megszámlálhatatlan deik kifizetésére.

Egyet se búslion, vizagztalta a felesége — a fontos az, hogy én vagyok a bíróné. — Ebből világosan látszik, hogy az asszony sem maradt a férje mögött nagyravágás dolgában.

Ahogy bíróné feleskettek, a bíróné asszony tervezgetni kezdett. Ha már ők lettek a község első emberei, akkor illő, hogy ez a háznál is megtesse. Ő bizony eszma helyett cipőt vesz magának. Azokhívól a városi urak meg szokták látogatni a bírót és elslülljedne a föld alá, ha a régimódi bútorokat nem cserélhetné ki újfajákra. Így történt, hogy a bíróné eszma helyett cipőt húzott a lábára, a jó háziasszonyt ruhát felcserélte városi viganóval, amiben olyan volt, mint egy maskara. Beszélte is az egész falu, de hát mit törődtek ezzel.

— Az igrigység beszél belőlük — vi-gasztalta a kománé a bírónét és ez csak olaj volt a tűzön. Eladódott a második üző is és az árából a bíróné új bútorot vett és a szobáját kipiktrolattala városi mesterrel.

— Ez már igen — mondotta a komá, amikor jó vacsora mellett megünneplék a bíróné úrrátevését. Körtinytolt a pohárból és így folytatta: — Most már csak éppen egy valami hiányzik.

— Ugyan mi? — kapott a szón a bíróné és esendre intette az urát, aki szólni akart, hogy ő bizony semmit el nem ad fölbel, mert ha így haladnak, a bíróné székbel egészenen koldni mehetnek, de feleségétől való félelmében elhallgatott. A komá a nadrágjára mutatott:

— A községi bírónak bírzesznadrág dukál és borkabát, mert hát ruha teszi az embert. Mit ér az, ha a bíróné komámasszony olyan, mint a fősipáné, a bíróné komám uram meg csak olyan, mint régen?... Ha lesz bírzesznadrágja meg borkabátja, akkor olyan lesz, mint a gróf intézője, az intézőnének meg a főbíró bizony kezest csókol. Il, en-ormán a bíróné komámasszonynak is kijárna a kézsök,

ekkor pukkadniának aztán a falu népel!

A bíróné egészen megszédült a gyönyörűségtől. Szemét lehuntya és magaelé képzelte, amint a főbíró megcsókolja a kezét. Eltől kezdve alig aludt éjjelente, mert belátta, hogy az urát is módos gunyába kell öltöztetni, de viszont sajnálta a gyönyörű almáspégy kancacsikót, mert a bírzesznadrágra, borkabátára, meg tükörszárú eszma csak a csikó ára futná. Végre mégis csak eldöntötte egy álmatlan éjszakán a bírzesznadrág megvételét.

— Hallja kend! — mondta reggel az urának. — Igen öreg embér már maga ahhoz a csikóhoz, inkább adjuk el, semhogy egyszer bevigye magát az árokba.

A bíróné tiltakozni akart, de az asszony a szavába vágott:

— A főbíró nemcsakára kijön panasznapot tartani és maga be kell na-ni. Italkozon, mit az új bíró, csak nem fog ebben a régi paraszti hárisnyába eléje, szégyenkezni? — Így történt, hogy szombaton elindult bíró uram a komával a vásárra.

A bíróné hagyakozott:

— Aztán olyan bírzesznadrágot vegyenek, mint amilyen az intéző urának van, strucc szövetből! — A komá megnyugtatta, hogy csak bízza rá a vételt, mert ő ért az ilyesmibe. Korán reggel felkelték és a hegyen át mentek a közeli városba. A csikóval szerencsésük volt, még be sem mentek a vásárra, már is akad vevő. A vásárt gyorsan megcsinálták. A ruhásátrát járták végig először és nézegették a szőben lengedező, szregekasztott bírzesznadrágokat. Mivel az árak túlmagasnak találták, elhatározták, hogy akkor a halasztrák a vételt, amikor már bomladozik a vásár, mert ilyenkor olcsóbb a portéka. Hogy addig elteljen az idő, beültek egy közeli korcsmába. Először csak egy deci pálinkát kérték, de rövidesen asztlára került a többi deci is. Már javában állott a jókedv, amikor a komá előállott azzal, hogy ő bizony nem ért a bírzesznadrághoz, de van neki itt városi egy ismerőse, elmegy és megkeresi azt.

Közben a korcsmába mind több és több vásáros gyűlt be. Odakerült Ke-rekes Nagy János is, aki a bíróné-asztlákor ellenjelöltje volt Balog Sándornak. Mikor látta, hogy hányadán áll az ügy, kitanította a jelenlevőket, hogy milyen nagyravágó ember ez a mulatozó bíró. A választáskor is egy üzőjébe került a cím és bizo-

nyosan most sem sajnál senkitől a pohár itókat, ha elmondják, hogy szomszéd falvakban, sőt már városokban is hallották nagy tekintélyét. Fuváros Először az egyik, a korcsmába begyűjtött aki nem veti meg a toroköblőget. Először az egyik, azután a másikat uramozták, dicsérték a tekintélyes magasztalták gazdagságát.

Balog Sándor uram amikor me-látta ellenfelét Kerekes Nagy János, még inkább meg akarta mutatni, hogy milyen világoserte nagy tekintélynek örvendő ember ő és ezért zeletet főnek-fának. A cigány is o-elopadoktól és húzta a talpalávalót.

Mire a komá előkerült, már jav-ban főlóctak. A komát csettíté-íták és azután közrevelték, hogy tá-coljon velük. Ugy árpült az i-ó, hogy mire észbe kaptak, már délúta-volt. Ijeden táimolyogtak ki az úta-rra, de már a sátrasok elpakolta-Nem volt honnan venni a nadrágot, nem is lett volna miből, mert állig pengő maradt a csikó árából. A kom számolta össze a pénzt, mert a bír-még a nevét nem tudta kimondani.

A piacra nagy csődület volt, épp-ott mentek el, így megálltak. Ez ócskas zsidónal tartottak árverező adóhatrárték miatt.

— Ez bivatolós dolog, jó lesz me-taradni — világosította fel a komá bírót, — mert ilyen dolog előford-ó oihon is és jó, ha már kitanulta me-git benne, így heálltak a sorba és au-kor a megbízott kiállotta: két peng-ki ad többet? Két pengő először, másodsor... a bíróné közbekállította: há-rom. Tizenöt pengőre mentek és mi-venem adott senki többet, így a bír-let. Csak ekkor jutott észükbe, hog-azt sem tudták mit árvereznek. Egy esomó deszafekelt, furó meg kalapác-kerül elő egy ládából, drótra vol-fűzve az egész ócskaság és úgy o-ron-pült, mintha egy egész gulyát haj-toták volna át az itélen.

— Az ördögnek kell — ültakozott a komá és húzta a korniját, hogy ker-let o'ubassanak. A biztos azonban el-epsite a bírót, a rendőr is cdkakerült és kézszerítették, hogy csak fizesse ki a pénzt. A fazakakat akár eldobhatj-ú, világosították fel.

— Ha már pénzem ára elviszem — magyarázta a bíróné komának és vál-lára akasztotta az egész ócskaságot. A hegyen mentek haza. A szelő egy ki-csit kijőzantotta és amikor végig gon-dolta az egész napot, a hideg kezdett futkározni a hátán. A feleségétől is

még jobban attól, hogy meg-
fa lu nepei és akkor oda lesz
ly. Közben megeredt az eső és
lázott. Csizmájuk megrakodott
suszak előre meg hátra, a ráz-
elkavarta bennük a szeszt és
őrt rajtuk a rézségsg. Egy-
kapaszkodtak, hogy tartásuk
de, így is nagyoktat estek,
arcuk is tele lett száral.

csakugyan megérkezett a fő-
kor ezt meghallotta a bíróné
felvette selyemruháját, cipő-
ment a községháza, jelen-
főbirónak, hogy az ura vásár-
de, nemokára lúthon lesz. El-
a kisbíróé és az esküdt, hogy
a keresztútig és ha jön a bíró
vesmen hívja a községházára,
előnben a patak mentén haza-
O meghagyta az urának, még
erben vegye fel a bricsesznádra-
a dörkbátót, most előre örven-
a főbíró ebben az új ruhá-
tja meg az urát. Most nem
még kezét, de ezután fog. Ezen
ott, amikor kint az utcán nagy
a hallott. Kiment a községháza
nem látott jól, mert a szeme
szózott. Azt látta, hogy a kisbíró
esküzt válami sőtli, sáros földöz
rokat vezetnek, az egyiknek a

hátán egy esomó ócska fazék. Gyermek-
kek mentek utánuk és harsogva ne-
vettek. Ahogy közelebb került a men-
met, kezdett rosszat sejni és még a
szivverése is ellált az ijedségtől. Inteni
akart a kisbírónak és az esküdtnek,
hogy vigyék be az urát valamelyik
háza, de elkésett, mert a nagy lár-
mára kijött a községházáról a jegyző
a főbíróval. A jegyző azonnal meg-
ismerte a bírót egészen közelbe támo-
gattott már, odállt a főbíró elé, bo-
csánatot kért, amiért jelen pillanatban
nem mutathatja be a közési bíró,
mert úgy néz ki, mint egy...

— De én nem bocsátok meg! —
kiáltotta a bíróné és könny szökött ki
szemből szegényében. Odaugrott az
ura elé:

— Itt a bricsesznádrág — kiáltotta
és úgy képen törülte, hogy a bíró
összerolyant, mint a tótorgona.

Nemokára kifizték az új bíró-
választást. Balog Sándor uram most
már nem jelöltette magát, még az ut-
cán sem mutatkozott, mert ahogy meg-
láták a gyermekek, elbuktak egy kapu
mögé és jövédett helyről elváltoztatott
hangon kiáltották: nesze nekéd
bricsesznádrág!

A POLCON.

*Feljutott egy koppadt egér,
Fel a sajtos polcra,
S így érezte: szás macskát ér
Minden kicsi porca.
Cincoghatnak alól éhen,
Ő már meg se hallja.
A sajthoz fog nagy serényen
S mohó szájjal falja.
Míg alólról nézett kukra,
Az egekbe Vitott.
Macskavért igért az útra:
„Taszíts heji!” — kiáltott.
„Nektek adom a világot.
Ledobom a sajtot!”
— Igért szárazsán virágot,
Befalazott ajtót, —
Mert ahogy a polcra jutott
S a sajt mellé lépett,
Elfelcsekkonnan futott:
Borzas egér népet.
Nem látott már sem fel, sem le,
Csak a sajtot látta.
Hízott is miként a zsemlye,
Nem hiába rágta.
Kevélységgel járt a lába,
Fényes lett a szőre,
S addig terjedt a világa:
Médig a sajt bőre.*

HORVÁTE ISTVÁN

Molnár István

Az az embertelen háromsor, amely-
lyel Kolozsvár magyarsága a napok-
ban megismerkedett, az Embéktől is ál-
dozatot követelt. Molnár István száma
vévő, a Molnár Béniát elvezettük.

Ebben az évben telttötte be munkás-
életének ötvenedik évét az Embéknél.
Egy félszázadon át, avatáros időben,
szívvel-léellel, teljes odaadással és
hűen szolgált az intézménynek. S
éppen most óhajtott végre egy kis pír-
benőt venni, hosszú és hűség a munká-
tán visszavonulni. Született
bűsörünk tőle és utódainak örök-
laként — őriztük emlékét.

Ilyenek vagyunk:

A magyar katonát sohasem bízta,ni,
hanem viszatartani kellett. A XVI
századból ránkmaradt huszárszabály-
zat kemény büntelés terhe alatt meg-
tiltotta a huszárokat, hogy a kapu-
tján parafasa nélkül a sorból king-
rassanak és az ellenségre rontsának.
Tiltja azt is, hogy az ellen-réget gnyo-
lódással kopjafőre hívják és kénye-
szerítsék.

Az idegen lovaság részére kiadott
szabályzatok ilyesmírel egy hangfő
sem szának. Ellenben ugyanazon he-
lyen azt írják, hogy az ellenség elől
meghárítólakat a főbék szűrik le.

Katonai éreányek a letűnt századok
alatt semmit sem gyengültek: a ma-
gyar katona sokszázados multja a je-
lenben is él.

Damjanich halála méltó volt életé-
hez. Az aradi 13 között őt is halálra
ítélte a szabadságharcot leverő osztrák
őrkény. Nyolcvétnak a lito-ták a bi-
tőfőhoz Damjanichot, aki ekkor egy-
kedvűen szivarozott. Csodákozva kér-
dezte:

— Mi az, hát nem én leszek az utol-
sól? Hiszen a csa-ban mindig első
voltam.

Aztán ő vigsz alta a melléte sirva
fakadó lelkezt és az egyik könyvező
száradost.

— Isfen tartás meg szárad s úr.
Ugy látszik, maga derék ember. Ki-
vának biz os előmszelet a pályáidán!

A hóhérok od-szólt:

— Vigyázzatok a szakállamra!

Végül mielőtt a hurok összerontat
volna, még egyszer elküldtötte magát:

— Eljen a Hazal

Művés a gazirtó kapálás

ánajusi esők hatására erős fejlő-
és indultak mindenhol a grom-
nyek a szántóföldeken. Bekészön-
tán a meleg időjárás és így az a
ny fenyeget, hogy ha kellő erély-
leiben nem történik meg a gyö-
irtás, ez a vetések fejlődését
nyosan fogja befolyásolni. Ezért
es helyről felhívják a gazdák
mém arra, hogy a legnagyobb
fel, mielőbb végezzék a gazirtást,
mellen sekélyen kapálják a kukorica-
s fogjank hozzá a burgonya első
főltetéséhez is. Sok helyen lát-
nkatlan kukoricát, pedig a gaz már
asabb nála. Többféle arasznyinál
asabb kukoricaablakon még nem
nök meg a töltőgőst. Annnyal
bb sürgősek ezek a munkák,
ha azokkal késlekedünk, sokkal
munkaerőre lesz szükség a ki-
kötött gyomok irtására, pedig
munkaerőben hiány van. De a vetett
nyek is hátramaradnak fejlődé-
ben, amit helyrehozni később már
nem birnak. Minden gazdának saját
ke, de a háborúban álló ország-
oké hazafias kötelessége is a kapás-
nyek megfelelő művelésével kellő
ben gondoskodni.

Hogyan védekezünk a peronoszpóra ellen?

Ma, amikor a földművelésügyi minisztérium szőlőgazdáink részére két holdanként 4 kgr. rézgálicot, 14 kgr. feketegálicot és 4 kgr. rézmészport tud csak biztosítani, akkor ezt a mennyiséget, — mivel a kiültat permetezésre elég 3 permetezésre elegendő, — a legragyobb takarékszággal és körültekintéssel kell felhasználni és a permetezéseket pontosan végezni.

A mai időkben, amikor anyaghiány miatt nem permeterizálhatunk bőségesen, a peronoszpóra elleni eredményes és gazdaságos küzdelem feltételeként a legfontosabbak a jelző állományok pontos és leltári ismeretes munkája. A jelző állományok legfontosabb feladata a védekezés idejének helyes megállapítása. A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltége Erdély minden jelenlévő szőlőtermő községében állított fel peronoszporajelző állományokat.

Mikor permetezzünk? Különösen a mostani rézgálicszükvetés esztendőben van nagy jelentősége annak, hogy a permetezést idejében és csak akkor végezzük, amikor szükséges. A peronoszpóra jelentkezésének és kártételének elengedhetetlen feltétele a csapadék és a meleg. Tehát csak akkor kell permetezni, ha a peronoszpóra esztráinak fejlődéséhez szükséges nedvesség és meleg van egyben. Az első fertőzés megtörténtéhez 10 mm. csapadék és minimum 10 C. éjszakai hőmérséklet szükséges. Későbbi fertőzésnél, amikor az éjszakai hőmérséklet nem száll 10 C. fok alá, már 4—5 mm. eső elegendő. Hogy a fertőzés megtörténésén, szükséges, hogy a levelek (fürtök) legalább 1,5—2 órán át nedvesek legyenek, tehát nem elegendő csak a magas páratartalom.

Száraz, hideg, szeles időben ne permetezzünk, mert ilyenkor a peronoszpóra úgysem tud nagy kárt tenni. Amikor hő csapadék és meleg következtében a fertőzés sűrűn ismétlődhet, nem szükséges mindenki fertőzés után permetezni, mert a helyesen végzett permetezés még bizonyos ideig véd.

Mivel permetezzünk? Az első 2 permetezést okvetlenül 1/2 százalékos rézgálic oldattal végezzük. A kiültat 1 kg. rézgálicból 8 hl. permellel készíthetünk, amiből az első permetezésre 2,5 hl., a másodikra pedig 5,5 hl. esik.

Az 1/2 százalékos bordólével gazdaságosabb és hatásosabb, ha valamely földművelésügyi minisztérium által engedélyezett fekete festékek keverve permetezzük ki. Ilyen: a szőlőultra-

fekete, lángkoromfekete, rézfekete 7 jelű készítmények. Ezekből hl. permellére 30—50 dekát veszünk és az elkészített 1/2 százalékos bordólé néhány literében jól elkeverjük, majd folytonos keverés közben hozzáöntjük a többi lehez. Az ilyen permelle védohatása jóval nagyobb a százalékos bordólénél. Fokozhatjuk az 1/2 százalékos töménységű bordólé hatását 25 deka timsó hozzáadásával.

Bár a rézgálicnak nincsen különleges, egyenértékű pótszere, különböző engedélyezett gyári készítményű szerek sikeresen állítják meg helyüket a kísérletek hosszú során át a peronoszpóra elleni védekezésben. Ilyen engedélyezett szer:

1. Ukuprol közömbös, melynek 2 százalékos töménységű permellel készíthetünk 1 százalékos bordólével.

2. Ultrágn ezüstfekete, 0,6 százalékos mésszel közömbösítve, cinkszulfát permellel keverve használható. Fenti szereket az „Arzola” Vegyipari Kft. Budapest, IV., Felérhajtó-utca 2 gyártja és hozza forgalomba.

3. Paricid B. 1-ső permetezésnél 0,75 százalékos, továbbiánál 1,5 százalékos töménységben használható. 1,5 százalékos oldata az 1 százalékos bordólével egyenértékű. Az „Aurora” Vegyipari Rt. Nagyvárad gyártja és hozza forgalomba.

4. Mo'i. 1—1,5 százalékos tömény, ség permelle használható mésszel közömbösítve, egyenértékű az 1 százalékos bordólével. Gyártja az „Arzola” Vegyipari Kft. Budapest, XIV., Nagy Lajos király-utca 157. sz.

5. Super-Cuprenox, 0,3 százalékos oldata a százalékos, 0,5 százalékos oldata pedig az 1 százalékos bordólével bizonyult egyenértékűnek. Forgatomba hozza a Magyar Mezőgazdák Szövetsége Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Az utalványozott feketegálicot a 3-ik permetezésre használják fel. Elkészítésének módja ugyanaz, mint a rézgálicé. Először 1,5 kgr. feketegálicot kevés vízzel jól feloldjuk, majd felígítás után közömbösítésére 1—1,2 kgr. szalonnás meszet használunk.

Kiegészítésül szolgál a permetezésnél a 4 kgr. rézmészpor, melyet por alakjában juttatunk a fürtökre. Tévesen eszelekk az, aki a rézmészport permelle készítésére használja fel. A peronoszpóra virágzás alatt és után okozza a legnagyobb károkat a fürtökben és mivel a permellel nem lehet jól befecskendezni a fűr-

tökhöz, ezeknek védelmét csak rozással érhetjük el. A fürtökben nyan kell beporozni, arra törekszünk, hogy a por minél finomabban ródjon ki, a virág és bogyó mérszét lepje be.

Hogyan permetezzünk és virágzik? Tudnunk kell, hogy a peronoszpóra fertőzése a levelek felületén és legfőképpen azok fonákjának megfelelő nyílásokon át történik. A permetezésnél ügyelünk ki arra, hogy a permelle minél egyenletesebben, harmatszerűen vonja be a levelek felületét, a fürtöket. Tehát a permellezt úgy kell végezni, hogy az a tökélet minden oldalról érje. Bár a levelek felszínén végzett permetezés ha közvetve is — eredményesebb lehet, mégis ajánlatosabb a permellezt úgy végezni, hogy a permelle egyenesen a levelek fonákjára kerüljön.

A porozás, mintegy kiegészítő rézgálicval való permetezésnek az első porozást akkor kell végezni, amikor a virágfürtök szátbomlottak, a virágzás megkezdődött. Fontos, hogy a porozás a reggeli órákban, ha a szél tökélen történjen. Tehát, ha a por megtapadhat, szükséges, hogy a levelek és fürtök nyirkosak legyenek. A pornak a lombzaton való jobb megtapadását biztosíthatjuk úgy is, ha a tökéket tiszta vízzel permetezzük. Hogy a por könnyebben és biztosabban behatoljon a tökhöz, ajánlatos a leveleket eltitálni.

A szőlőtőkék megvédésénél a fenti védekező szerrel való kezelésen kívül — fontos szerepe van a célszerű művelésnek is. Ez azt jelenti, hogy bizonyos művelési eljárásokkal olyan viszonyokat igyekezzünk teremteni, melyeknek a peronoszpóra fejlődése és terjedése megnehezíti. A szőlő általában gyemertes legyen. Köztes veteményeket főleg kerüljük, mert úgy a gyemertes a köztes növények, a földet fertőzőkkel, akadályoztat az elroigást. A metszés úgy kell végezni, hogy az első levelek és fürtök ne jek a földet. A költözés és a felesleges zöld részek eltávolítását idejében végezzük el. Bár esetleges javítás esetén jégkarral járhat, ajánlatos mai időkben a lombzat ritkítását, hogy ezáltal jelentős permellel felhasználhassunk meg. Az eltávolított tözött részeket el kell égetni, hogy az újabb fertőzés elejét vegyük.

Ne sajnáljunk időt, fáradságot, gondolatot szőlőink gondozására, mert a természetünk biztosításával nemcsak saját magunk jóvedelmét növeljük, hanem hazánkat is szolgáljuk.

MAGYARORSZÁG ÉS A NAGYVILÁG

Honvédsapatok harcát Galléiban.

A honvédszerkar főnökének 14. számú jelentése szerint a honvédsapatok arcvonalán az elmúlt héten élénk felderítő és tüzésregei tevékenység volt. Két ellenséges felderítő csoportot megsemmisítettünk és foglyokat ejtettünk, fegyvereket zsákmányoltunk. E kisebb jelentőségű harcok során vítétségével különösen kiütötte magát a marosvásárhelyi székegy gyalogrezd.

A honvédszerkar főnökének jelentésével kapcsolatosan illetékes katonai helyen kifejtették, hogy a magyar hadsereg arcvonalán az elmúlt héten sem került sor lényegesebb harci cselekményekre, ezzel szemben a vállalkozások és helyi jelentőségű harcok az elmúlt héthez viszonyítva szaporodtak. Ezekben a harcokban sok helyi jelentőségű harcsai eredményt értünk el. Az arcvonalat több helyen kiigazítottuk és így a védelmi lehetőségeket kedvezővé tettük.

A harcokban különösen kiütötte a hadijelentésben említett marosvásárhelyi székegy gyalogrezdből György Károly és Dani László szakaszvezetők, valamint Ferenczi Frigyes honvéd, akik több felderítőből álló szovjet támpontot a megszálló legénységgel együtt robbantással megsemmisítették. Papp Imre őrzetű kilenc emberével az általa megszállva tartott támpontot egy helyes szovjetbizárad több ízben végrehajtott mának támadásával szemben hősiességével megvédte és a szovjet századnak igen súlyos veszteségeket okozott. Csoportjából Kádár Odón honvéd, mint golyószórókezelő, súlyos sebecülése ellenére sem hagyta abba a tüzést a támadás visszaveréséig.

Egyik hegyi zászlóaljunk egy százada Zolymoi László századparancsnok körültekintő és bátor vezetésével a védőkerületet támadó ellenséget főnyersen verte vissza. Az ellenséges vállalkozások és kisebb előretörések visszaverésében csapatainkat hathatósan támogatta tüzésregeink, amely az ellenséges gyűlékezéseket eredményesen verte szétjél.

A harcokban 10 löveget és páncéltörő ágyút, 22 géppuskát, egy T. 34 mintájú harcoketi, 4 repülőgépet és sok könnyű gépjárműt fegyvert semmisítettünk meg, illetve zsákmányoltunk.

Légi támadás magyar városok ellen.

Köszvényével egyidőben az angolok is bombázók megtámadták Szegedet, Miskolcot, Nagyváradot, Szolnokot és Debrecen-t is.

Szeged városát pénteken délelőtt egy-

nyed 11 órakor érte a súlyos légitámadás. Az ellenséges gépek közel 200 nagyméretű bombát dobtak a városra. A bombatámadás főként a kisgazdák által lakott városrészt érte, ahol kis családú házak és lakások pusztultak el. A mentési munkálatok már a bombatámadás alatt megindultak és a város lakossága a legnagyobb odaadással vett részt a mentési munkálatokban.

Nagyváradot délelőtt 9 és 10 óra között érte a terrortámadás. Először mintegy 200 gép vonult el több hullámban a város felett, majd kisebb egységek követték ezeket más irányból és 3—400 méter széles sávban sok bombát és légikádat dobtak le. A bombák sok lakóházat robbantottak. Egy kórház hegygyűszött épületének szárnya összeomlott. A mentés és a romeltakarítási munkája azonnal megindult s ugyanezok megtették az intézkedéseket az ellenséges bombázók által ledobott időzített bombák ártalmatlanná tételére is.

Mintegy 100 angol szász hajította végre a Miskolc ellen támadását. A városra körülbelül 200 bomba hullott. Az egyik lakóház találat a miskolci kórház lakóházának épületét. Az egyik lakóház legalább 30 bombatöredék van a szász nagy fegyelmet tanúsítottak, a mentési munkálatokban.

Szolnok városát két ízben érte támadás. Az első a péntek reggel éjszaka volt, amikor kisebb bombázók sújtotta a várost. Más reggel fél 9 órakor repültek a gépek a város fölé és több bombát dobtak le a gyilkos területek. A szász anyagi károkat okozott és sokat követelt a lakosság körül.

Terrortámadás érte Debrecen-t is. A város fölé reggel fél 9 órakor repültek a gépek a város fölé és több bombát dobtak le a gyilkos területek. A szász anyagi károkat okozott és sokat követelt a lakosság körül.

A nagyvilág

XII. Pius pápa beszéde.

XII. Pius pápa pénteken beszédet intézett a libornoki kollégium tagjaihoz. A pápa megemlékezett a most folyó háború által okozott szörnyű szenvedésekről és hangsúlyozta, hogy a mai hadvezetés olyan kegyetlen formákat öltött, amelyeket nemrégiben még lehetetlennek tartott az emberiség. Ma a kereszténység parancsaival ellentétben lábbal tiporják mindazt, ami néhány hónappal ezelőtt szent és sérthetetlen volt. A pápa megemlékezett a Róma ellen intézett angol-amerikai légitámadásokra is és hangsúlyozta, hogy a támadások nemcsak az Örök Város környéke ellen irányultak, Rómának azonban nem szabad semmiféle körülírná meg köztét sem hadszíntérrel válni.

Megbiztatásom végrehajtásában — folytatta a Szent Atya — nem engedem magam akadémizálni semmiféle emberi hatalomtól. A római katolikus egyház nem ismer semmiféle megalkuvást. Ha a jövőben a keresztényi tanok nem érvényesülnek jobban, akkor a világ továbbra is szenved majd a meghasonlásban. A béke kialakulásáról mostanáig nagyrészt csak az értelmetlenség szavai hangzottak el — mondta. Végül kifejezte azt a reményt, hogy a világ megszabadul a hadi módszerok kihasználásával a háború meghosszabbításától és beszédét azzal a kívánsággal fejezte be, hogy Isten kegyelméből minél előbb ragyogjon fel a világon a béke hajnala.

Keleti

Az elmúlt héten Jassytól északra met gyalogsági és páncélos csapatok erős német és román harci és repülőgépektől támogatva áttört szovjet csapatok egyik erősen kért és mélyen tagozott állásrendszert szovjet csapatokat kemény harcok visszaverték. A támadás célja a Jassytól északra levő német-román megjavítása volt. A német csapatok javított hadvezetésnek azt a tétet, hogy visszatalálja ezeket a sereket, elkezdett harcokban megsemmisítők. Az arcvonal többi részén az elmúlt héten viszonylagosan nyugalom volt.

Rómából visszavonuló német csapatok

A május 11 óta Dél-Országok színeit nélkül folyó hatalmas szász csapatja átpontozta az utóbbi napok teljes határozottsággal az északra irányú szásznyra terelődött át. Az Albani gyök dől és délkeleti lábánál eldett harcokra került sor. Az egyik odáig fejlődtek, hogy az oroszok az olasz földön álló hadi leti tartalékaikat nagyjében visszavonták harcba vetették. Különösen támadásokat intézett az ellenséges Albani hegyektől északra a Via delina két oldalán. Az Albani hegy nyugatra a német csapatok elszakított az ellenséges és a Tiberis ment

khba vonultak. Zagarolonál és Paanál a védőcsapatok szövés közben megakadályozták az ellenséges törés kiszélesítést. Az Albani hegy és a Lepini magaslatok között súlyos harcok szombaton erős itálai páncéloskötélekek tömeges rovetése következtében elérték pontjukat. A német vonalatok az itálai erők gépesített erőinek nyomása visszavonták Rómától északnyugatra. A német védőerő parancsmok ezzel kapcsolatosan a következő üstést adta ki:

Határ a hadműveletekkel a harctér erő jobban közeledett Rómához, az a tény fenyegetett, hogy a válnak az legérőbb kultúrközpontja beleesik a közvetlen hadműveletek. A harcr ennek elkerülésére elrendelte, hogy a német csapatokat vonják vissza Rómától északnyugatra.

A olaszországi harcot folytatjuk követhetetlen akarattal és azzal a céllal, hogy végre megtérjünk az ellenséges hadsít és szövetségseinkkel együtt újvíjuk a győzelmet. A szükséges feladkatet a fascista Olaszországgal és a Bodalom szövetségeseivel való legzovább együttműködéssel teremtjük meg. Ez a közös összefogás a legdönvő helyen fog megsemmisítő vereséget mérni ellenségeinkre — fejezi be a veterő főparancsnoksága jelentését.

Egyébként a német csapatok főparancsmoka, Kesselring vezértábornagy június 3-án este 11 órakor a Vatikánba a következő javaslatokat adta át az angol-amerikai csapatok főparancsnokához való továbbítás céljából:

1. Róma városát a hadviselő hatalmak nyílt városnak ismerik el;
2. a nyílt város határának tekintendő a San-Paulo, kivéve a San-Paulotól északra eső útvonalat, a Piazza Maggiore vonaláig és attól kelet felé a Villa Luigi-ig;

3. a védőerő főparancsnoksága kötevény magát, hogy nélkül eéddig, a nyílt városokban nem tart semmiféle katonai rendezést és csapatokat és nem hajrt fegyvercsapozdulatokat. Kivételek ez lól a rend fenntartására, valamint a város ellátására szükséges szolgálati szervek és a rendőrség. Kizárólag a polári lakosságunk szólnak az ellátást szolgáló készletek. A város ellátását államosdrammal és vízzel az eéddigi zemenélő folytatják, amennyiben azok a német védőerő birtokában vannak;

4. annak, hogy a német védőerő ezt a kötelezettséget vállalja, feltétele a közönséges korlátozás nélküli biztosítása. A német főparancsnokság felvetette azt a gondolatot, hogy a Vatikánt kérék fel, vállalja el a megállapodás ellenőrzését.

A javaslatra az angolszás főparancsnokság nem válaszolt, hanem e helyett felszólította Róma polgárságát, hogy

egyveresen álljon ellent a német csapatoknak.

Légiháború.

Az angolszász légiérő az elmúlt héten még fokozottabb ütemben folytatta terrortámadásait Németország és a megszállott Franciaország városa ellen. A pünkösdi pusztító légitámadás után kedden, majd szerdán újabb hatalmas légitámadás érte Rouen francia várost. A roueni székesegyház közelében a tűzokozta nagy hőségben levegőbe repült egy ellenséges légiakna, amely eredetileg, amikor azt ledobták, nem robbant fel. A templom elpusztult. A székesegyház pusztulását Párisban nemzeti katasztrófának mondják. Nizsában több, mint húsz ezer ember vált hajléktalanná. Angolszász repülőgépek bombázták Zágráb több városrészét is. Nagyobb épületkárok keletkeztek és a lakosságnak is súlyos veszteségei voltak.

Távokeleti határ.

A császári főhadiszállás jelentése szerint az Oj-Guineától északnyugatra fekvő Blak szigetnél súlyos harcok folytak a japán helyőrség és a partraszállt ellenséges csapatok között. A sziget közelében japán repülők elsüllyesztettek egy angolszász cirkálót, 7 motorost és egy szállítóhajót.

Az indiai arcvonalról érkező jelentések közlik, hogy eddig több, mint tizen-

étezer angol szolgálatban álló indiai katona pártolt át a japánokhoz. A kínai arcvonalon a hankau-kantoni vasút két oldalán tovább tart a gyors japán előrenyomulása. A japánok átlépték a vasúttól keletre levő Milo folyót és máig csak 75 kilométernyire vannak Csangsatól, Hunan tartomány fővárosától. A japánok elfoglalták Chinton városát, Tengcsungtól északra.

Innen-onnan

Bukarestből jelentik: Az utóbbi időben egyre több külföldi zsidó szökött törvénytelen úton román területre. A román kormány a határátjárókat megakadályozására törvényt bocsátott ki, amelynek értelmében az ország területére titokban belopó zsidó halállal büntetik. Ugyanekes halálbüntetéssel sújtják azt is, aki a zsidóknak segítségét nyújt a tiltott határátjárókon.

Csikszereből jelentik: Csiki Antal 15 éves gyergyóalmári fiú Csiki Tamás névű társával az országúton fel gyufadob nagyságú csillógó fölémlenet találta az útszélen. Felvetve a lemez és hajtogatni kezdte. A fémdarab felrobban a fiú kezében és három ujját leszakította. Valószínűleg ellenséges repülőök dobták le a robbanó lapot. Ez az eset is bizonyítja, hogy a földön fekvő tárgyakhoz ne nyúljon senki.

A MAGYAR NÉP HIRADOJA

CSIKÓK HELYÉES TAKARMÁNYOZÁSA

A lónak most nagy az értéke és így érdemes löenyéztéssel foglalkozni. A magyar ló megbesúllt és a külföldi szives veszi, már azért sem szabad elhanyagolni a löenyéztést. Mint minden fiatal állattól, úgy a csikóknál is igen fontos a takarmányozás, mert csak akkor lesz szép, erőteljes és formás lovunk. A csikónevelésnél a orban nemcsak a takarmányozás fontos, hanem az elegendő jártatás is. A ló mozgás is.

A csikó rendszerint 5-6 hó apig az pjk, azonban már a harmadik héttől kezdve szálalni kezdi és pótál ozik az abrakkal. A hatodik héten már megszokja fél kg zabot és fél kg szénét. Később már — nagy állatosságban — úgy számíthatjuk, annyiszor fél kg zabot és szénét esztek meg, ahány naposak. A hathónapos csikó már naponta 3 kg szénét és 25 kg zabot eszik meg. Elválasztás után nem szabad megfedelkezünk arról, hogy a csikók abrakjába naponta egy kávéskanányi szénasavas meszet adjunk, mert a csontozatok csak akkor fejlődik erőteljesen. Legjobb takarmányuk a lucerna,

akár zölden, kisbé fonnasszys, akár mint szén. Jó a löhere, baizéim, egy állatán a pill agócsok száma, de nem lehet lebecsülni a jó rál szét át sem. Legyen elfűk mindig nyálaló szék mert erre a jó emésztés véget szokás. Naponta el ne felekedzünk elegendő jártatásról (a galamb egy óra naponta). A jártatás végrehajtás egyszerű löndözéssel, amikor a csikókhoz hozzájárul és öke enyelemeségre tanítjuk. Ha lelkiismeretes foglalkozunk velük, ebből nemcsak az zünd lesz, hanem sok éleves és ismét résznék.

Akár melgyerő akár hidegvérű a csikók egyenes karú egyforma elbános és takarmányozásban részesül. Napi takarmányuk legyen 1.35 kg szén, kevéske takarmányasalma és leglább 25 kg zab. Ha elegendő zab nem volna, akkor adhatunk pillásra legfelbb fél kg korpát. A tengeri malaglásat lehetőleg kerüljük. Ha pillanós takarmányt nem etetünk, akkor adhatunk legfeljebb fél kg olajosmagot.

Egy év után a melevrű és a kóknak takarmányát addig emeljük, amig azt jól el is fogyasztják. A takarmányozási arány ugyanúgy van, mint előbb elmondottuk. Különbő figyelmet fordítsunk a jártatásra, ha legelőre nem

EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
Dr. György tér

mehetnek. Ebben az esetben a jártatás naponta legalább két óra.

A hidegvérű esikóknál flette kívánatos a bőséges táplálás és a mér élett mozgás. Ezek már nagyobb mennyiségű szalmát is elcinek. d. természetes, hogy inkarnányuk úgy legyen összeállítva, hogy az tápláló is legyen.

TERMELJÜNK KORÁN
PIACRA KERÜLŐ TERMÉNYEKET

Törekvünk az legyen, hogy termelőinknek legalább egyrésze minél korábban kerüljön a fogyasztóhoz. Németségünkben egész „üvegház” városnegyedek vannak, ahol a technika és a tudás minden eszközeivel a kezei a természet meg is valósítják, pedig zordabb az időjárás, mivel északabbra fekszenek. A mi termelőink még ott nem tarthatnak, mert anyagilag erőtlene és a támogatás, amit kaphatnak, nem olyan nagymérvű, hogy ilyen hatalmas befektetést tegyenek, mint az Németségünkben van. Különben is nekünk még sokat kell tanulni és próbálni, hogy termelőinket így szervezzük át. A melezártyi termelőt mindenféle örvendőlesen kezelik már felkarolni, azonban az még igen nagy hiába, hogy a melezártyákban nevelt növényeket nem tüdőzdel át hidegágyakba, hogy így a növények nagyobb helyhez jutva erőteljesebben fejlődhessenek és a kiültetésekor ne legyen annyira bizonytalan a kis növények megérdeme. A korai piacra való termelésnél elsősorban ezen szükséges változtatni. A termelés igen eredményessé tesz az is, ha azon a hely-n, ahová a növényeket kerülnek, a fészkek köré ágynyekeket készítenek, ezekben illesztjük a már áttüdőzdel és megerősödött növényeket. Az ágynyekeket úgy lehet legelősebben elkészíteni, hogy kis ládikákban csinálunk, amelyeknek feneké nemes, esáskis oldalfal és a fedelére kerül üveg, molinó (trifán szőtt vászon) vagy vízálló papíros, amelyik feltétlenül fehér legyen. A ládikáknak fedele a hidegvérű

nem engedje be, de a napfényt átengedje. Ha elezendő deszka nem lenne, akkor jó a fűzfalonat is, ebben az esetben a fészkeknek oldalaihoz földet hányunk. Egyáltalán a cél az legyen, hogy kiültetendő növényeinknek olyan helyet biztosítsunk, ahol a fagy nem érheti, de a világosság igen. Nem mondjuk, hogy egyszerű mestere lesz mindenkinek a korai termesztésnek, de a dolgot meg kell kezdeni és erre most van a legjobb alkalom. Ismerjük a magyar termelő leleményességét és meg vagyunk arról győződve, hogy ezt csakhamar a legmagyarabb tökélyre emeljük.

Apróhirdetések

Minden szó 12 fillér, vastagabb betűvel 24 fillér. A legkisebb hirdetés ára 1 pengő. Állástkeresők részére 20 szót 1 pengő 20 fillér. Előfizetőknek minden szó 10 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Keresünk több évi gyakorlati olyan nő, szorgalmas, jószemléttű, megbízható birtokkezelőket, akik a gazdaság minden ágában járatosak. Cim: EMGE, Kolozsvár, Növényszerelési Igazgatóság.

Idős házaspár gazdaságba főzni tudó mindent keres. Fizetése havi 100 pengő; ha egy évet szolgál, év végén egy prima éves üszörjurt kap, amit addig tartok szaporulatával, amíg a mindanszorgi-állományban lesz. 14-18 éves leányt vagy rokoni szobalányt alkalmazni; fizetése megegyezik szorint. Cim a Mindában.

FIGYELMEZTETÉS

Kérjük olvasóinkat, hogy minden-nemű előfizetési igényben a „Magyar Nép” kiadóhivatalához, Kolozsvár, Brassai-utca 7. forduljanak. Kérjük tehát azokat az olvasókat is, akik az Emke felhívásai alapján kapcsolódottak be előfizetési táborába, előfizetésükkel szintén közvetlenül kiadóhivatalunkhoz forduljanak.

A szerkesztést feltek DAVID IVÁN
Feltetés kiadó: TOTI KÁLMÁN.

Nemetsz Rt. Kolozsvár, 542 - (Nyomdai t. a. Major János)

A kiadóhivatal üze

Alább felsoroltainak köszönhetően a kiadóhivatalunk a bejelentett új előfizetőkhöz:

Sz. M. Genyete, K. I. Vasasszentiv, B. I. Melegfővár, N. R. Védnyava, Kolozsgyula, I. L. Csomakörös.

ELOFIZETŐINKHEZ! A jelenlegi körülmények között lapunk fenntartásának egy biztosított, ha egyrészt előfizetők az előfizetési ajánlati pontosságot küldik, másrészt új előfizetőket juttatnak be, amellyel kiegyensúlyozott a kiadó, amely különböző körülmények folytán következtet. Erre való tekintettel új előfizetők összes előfizetőinket és olvasókat, hogy a 24 év óta fennálló lapunk megerősítése végett minél több új előfizetőt juttatnak be. Tudjuk, hogy az előfizetési pontosság, különösen a mostani Kőnyvkiadás, azonban nem tartjuk lehetségesnek, hogy minden előfizetőt új előfizetőt egy kis utatársra ne tudjon győztetni. Előfizetőink egy-egy már jelentett be új előfizetőket, az azokat várjuk a bejelentést, akik egy-nem tehetnek éteget ilyen irányú ajánlatukra.

— Hátrahagyott előfizetőink felszólításra folytatjuk, sántam meggyőztetésre. Szokolodokba, Szilagy megyék Kőnyvkiadás. A kiadóhivatal jelenleg is kitöltött a fentelírtaknál történik és a feltöltés összeg 1. évi december 31-ig terjedő 1930 előfizetési foglalja magában. Több előfizető 7. évi apr. 1-ől tartozik a kiadóhivatalnak 1/4 évtől kezdődő 7.30 pengő előfizetési és 20 fillér felszólítás díjával együtt 7.70 pengővel van kiállítva. Hasonló számlával történik azok felszólításának akiknek az előfizetése nem az év elején kezdődött. Felszólítjuk mindazokat, akik ilyen utalványt érkezett, hogy a feltüntetett összeget sürgősen küldjék be kiadóhivatalunkhoz, mert a jelenlegi körülmények nem engedjük meg a hitelteliséget.

A következő bejuttatás pénseként nyugdíj: Sz. F. Csandós 110, Id. M. I. Kőnyvkiadás 18, P. M. Maruza 130, Gy. Bors 202 (rendben 1944 dec. 31-ig), K. Arkos 1020, K. Zs. Baró 1020, Sz. A. barcalva 3, Özv. Cs. J.-né Kémdimát 1020, G. T. Nagybarabás 1020, B. A. T. 1020, 1020 (1944. évre), N. S. Kőszépa 1020, Id. B. M. Ozadola 2070, S. A. Sepasszentivgyűrés 1020, N. I. Örvendő 1020, N. I. Örvendő nem kezeltetésű, K. C. Sz. szentivárdi 1020, B. L. Torj 1020, B. Zabolá 1020, M. I. Magyarparalátka 18, Id. Zs. J.-né Berekeszentur 1020, Cs. Dédruászaplak 1020, Ij. B. M. Jobágsz. telke 820, B. F. L. Zilah 10, V. J. I. R. kőszépa 10, B. L. Gyvergyűrés 1020, B. I. M. Örvendő 1020, K. I. M. Sz. 2070, 1020, N. I. Örvendő 1820, B. Pokloskelek 820, F. S. Sepasszentivgyűrés 1020, D. A. S. Akostalya 1020, Cs. Csófalva 1020, I. Gy. Havató 1020, J. A. Baratos 1020, V. I. Melegfővár 1020, G. I. Csikszépvény 1020, G. M. Monorlat 1020, Gy. P. Bőcszentivárdi 770, S. M. Váralma 1020, N. I. Örvendő 1020, Cs. 2770, Gy. F. Berekeszentur 1020, Cs. Dédruászaplak 1020, K. I. Magyar 1020, G. Sz. Györgyvesztes 1020, B. Gy. D. 1020, Sz. A. B. Dálnok 1020, Sz. I. V. Magyarparalátka 1020 pengő.